

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510-74000 ΦΑΞ: 26510-79286 - tozagorimas@gmail.com

ΕΤΟΣ
ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ
ΑΡ. ΦΥΛ. 477
ΜΑΡΤΙΟΣ -
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2019

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο ΚΩΔΙΚΟΣ 092571

ΠΕΡΙΜΕΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΛΕΙΣΘΕΝΗ

Αναδιφώντας τις σελίδες του Περιοδικού μας της τελευταίας εικοσαετίας, από την έλευση του μακαρίτη Καποδίστρια που θεωρήθηκε τομή στην Αυτοδιοίκηση και στη συνέχεια του πολλά υποσχόμενου Καλλικράτη, η λέξη που επαναλαμβάνουμε στα γραπτά μας όπως και στο σημερινό είναι η λέξη «**περιμένοντας**». Έτσι περιμένοντας τον Καποδίστρια το 1998, ύστερα περιμένοντας τον Καλλικράτη το 2010 και 2014. Κι ακόμα περιμένουμε τι τάχα; Λίγη ελπίδα ανάσας για το Ζαγόρι μας. Κι όμως το αποτέλεσμα είναι «κάθε πέρυσι και καλύτερα». Φοβούμαστε μην πάθουμε ό,τι έπαθαν εκείνοι οι Ήρωες του Μπέκετ στο γνωστό έργο του: «Περιμένοντας τον Γκοντό», χωρίς να γνωρίζουν αν αυτός που περιμένουν υπάρχει πράγματι.

Ο Καποδίστριας άντεξε τρεις τετραετίες (1998-2010) κι έφυγε χωρίς να αφήσει τίποτε το ουσιαστικό πίσω του. Ήρθε ύστερα ο Καλλικράτης και κράτησε δυο τετραετίες, με τη δεύτερη ενισχυμένη κατά ένα χρόνο για να συμβαδίσει με τις φετινές Ευρωεκλογές. Ο Καλλικράτης για το Ζαγόρι μας έφερε και κάτι το καλό. Με τη συνένωση των τριών Δήμων σε έναν που ήταν και η πάγια επιδίωξη των Ζαγορίσιων. Αυτός όμως στάθηκε άτυ-

Νεγάδες. Ναός Αγίου Γεωργίου. Η Ανάσταση

χος και κακορίζικος αφού ξεκίνησε και τελείωσε μέσα στη δεκαετία των αλήστου μνήμης μνημονίων που θα μας στοιχίζουν για πολλά χρόνια ακόμη.

Προσδοκία και ευχή μας ο Κλεισθένης 1, μέγας νομοθέτης των Ελλήνων, να σταθεί πιο τυχερός και δημιουργικός των προηγούμενων. Το ευχόμαστε χωρίς να το παραπιστεύουμε. Γιατί σε περιοχές με πληθυσμιακή αποψίλωση όπως το Ζαγόρι μας δεν είναι ο εκλογικός κι Αυτοδιοικητικός νόμος, αλλά ακριβώς η πληθυσμιακή γύμνια. Λείπει ο άνθρωπος που αποτελεί το βασικό εργαλείο οποιασδήποτε αναπτυξιακής προσπάθειας.

Ο καινούργιος προστάτης Άγιος της Αυτοδιοίκησης σε

σχέση με τους προηγούμενους έχει και κάποια θετικά στοιχεία: πρώτον και κύριον η θεσμοθέτηση της **απλής αναλογικής**, που μπορεί να υποχρεώσει σε συνεργασίες απαραίτητες σε μικρές και αδύναμες κοινωνίες. Θετικό και τα **τοπικά δημοψηφίσματα**, που γυρίζουν κάπως στις Κοινοτικές Συνελεύσεις, οι οποίες κάποτε στο Ζαγόρι των προνομίων ήταν απαραίτητο στοιχείο της Αυτοδιοίκησης. Σωστή κατά τη γνώμη μας και η επιστροφή της ονομασίας των χωριών από κοινοτικά διαμερίσματα σε κοινότητες, γιατί πράττουν στών «Ελλήνων τις Κοινότητες».

Περιμένουμε λοιπόν τον Κλεισθένη με τις ίδιες προσδο-

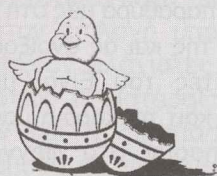
κίες των προηγούμενων αλλά και με τους ίδιους φόβους και τις αμφιβολίες. Η φημολογούμενη κάθοδος τεσσάρων συνδυασμών μας προβληματίζει αρνητικά. Η ΙΛΕΖ και «Το Ζαγόρι μας» και στις προηγούμενες εκλογικές αναμετρήσεις 2010-2014 είχε ως πρόταση την κάθοδο των Ζαγορίσιων σε ένα συνδυασμό συνεργασίας και συλλογικότητας. Και φέτος όπως και μέχρι τώρα εμφανής είναι η δυστοκία κατάρτισης των συνδυασμών, που γίνεται πιο δύσκολη με συμμετοχή των γυναικών στο 40%. Ξέρουμε πως ματαιοπονούμε. Φαίνεται πως το Ζαγόρι έρχεται σε δεύτερη μοίρα μπροστά στις θεμιτές κατά τα άλλα προσωπικές φιλοδοξίες.

Γράφουμε αυτά όλα επειδή το επόμενο τεύχος του περιοδικού θα κυκλοφορήσει μετά τις εκλογές δηλαδή τέλος Ιουνίου.

Έτσι για την επικείμενη μεγάλη γιορτή του Πάσχα μαζί με τις ευχές μας για καλή Ανάσταση, ευχόμαστε και στις εκλογές καλή επιτυχία των υποψηφίων αρχόντων του Ζαγοριού και για το Καθο-Ζαγόρι μας.

«Ζ»

ΥΓ. Περισσότερα για τις εκλογές του Μάη στις μέσα σελίδες στο κείμενο με τις απόψεις του Απόστολου Ντιναλέξη.

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ
ΚΑΙ ΟΣΟΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΣΤΑ ΧΕΙΜΑΖΟΜΕΝΑ ΧΩΡΙΑ ΤΟΥΣ,
ΜΕ ΥΓΕΙΑ, ΧΑΡΑ ΚΑΙ ΔΙΣΙΟΔΟΣΙΑ.

ΤΟ Δ.Σ. ΤΗΣ ΙΛΕΖ

Σημ. Σύνταξης: Αναδημοσίευσή από το φύλλο 358 του Απριλίου 2008, λόγω επανάληψης των καιρικών φαινομένων.

Με το έμπα τ' Απρίλη, μας ήρθε πάλι η Άνοιξη (εμφανώς πια). Στο κυκλογύρισμα της ετήσιας χρονιάς και των εποχών της πάντα θα μας έρχεται η Άνοιξη. Μαντατοφόρα τα χελιδόνια, με το αψευδές ένστικτό τους, μας έρχονται και διαλαλούν τον ερχομό της. Άσχετα αν ο Μάρτης μας αφήνει την κάρτα της ταυτότητάς του, με τα αναπάντεχα καιρικά του παιχνίδια.

Φέτος, μάλιστα, βάλθηκε να συμμετάσχει στην Εθνική μας γιορτή, να δώσει το παρόν. Να ασπροντύσει, ανήμερα, το Ζαγόρι, λες και θα 'παίρνε μέρος στις παρελάσεις, σαν σχολιαρούδι. Περάσαμε έναν ήπιο χειμώνα, χωρίς ιδιαίτερα καιρικά φαινόμενα και φραπ! ο Μάρτης μας έστειλε την κάρτα του. Εδώ είμαι, μας έλεγε. Με κακολογείτε εσείς με υποτιμητικά παρατσούκλια και κακόχη ονόματα, ε! να μη τα τιμήσω κι εγώ; Εσείς μου τα δώσατε: «Βαπτίζεται ο μήνας της χρονιάς Μάρτης: κακόκαιρος, γδάρτης, παλουκοκάφτης κτλ. κτλ.».

Φυσικά, δεν είναι μόνο τα χελιδόνια το γνώρισμα της Άνοιξης. Όλη η φύση το διαλαλεί και μας παρουσιάζει το σκηνικό της. Μια φύση που αναγεννιέται από τη μορφή του θανάτου, από τη «χειμερία νάρκη». Καθετί που κλείνει μέσα του το μαγικό στοιχείο της ζωής, αναζωογονείται και εκπέμπει γύρω του το φως, την αισιοδοξία, τις ευωδιές και τα χρώματα της ζωής. Τα ματάκια των φυλλοβόλων δέντρων ανοίγουν και γίνονται πράσινα φυλλώματα, πολύχρωμα ταπέτα λουλουδιών, κατοικία νέας γενιάς πουλιών, που με τα λαλήματά τους, σε όλη την κλίμακα της διαπασών, διαλαλούν το χαρωπό τραγούδι της Άνοιξης και της Ζωής.

Ακόμα και η γη, στον ανασασμό του εδάφους της, ντύνεται στα πράσινα, μ' όλες τις μορφές της χλόης, διανθισμένης με πολύχρωμα ταπεινά ή αλαζονικά λουλουδικά, που γίνονται περίτεχνο κέντημα στον πράσινο καμβά της Άνοιξης.

Αυτό το εποχικό φαινόμενο της Άνοιξης προσφέρεται αφειδώς σε όλα τα **πλάτη και μήκη**

Χρονογράφημα

Στο κυκλογύρισμα του Χρόνου

Να ανοίξουμε τα παράθυρά μας στην Άνοιξη

Σταύρου Συκιώτη

Ύμνος στην άνοιξη

I

Πρωί. – Και καθώς άνοιξα διάπλατα στην ημέρα άξαφνα το παράθυρο και στάθηκα ορθός, Άνοιξη, μπήκες μέσα μου μαζί με τον αγέρα, τις μυρωδιές, τα χρώματα και τι ιλαρό το φως. Άνοιξη, μπήκες μέσα μου και φούσκωσε σα δέντρο από χυμό υποσχετικό και πλούσιο το κορμί μου, – άκουσα μέσα μου λαό πουλιά να τραγουδάνε κι είναι πλατάνι που θροεί στην αύρα η ψυχή μου. Σε είδα να μου χαμογελάς μέσα από τα λουλούδια, να μου χαϊδεύεις τα μαλλιά με την τρελή την αύρα – και η χαρά απ' τα στήθια μου ανάβλυσε και εχύθη ως απ' τους άμμιους μιας πηγής κρύων νερών ανάβρα. Πώς να την πω τέτοια χαρά, πώς να την τραγουδήσω, τέτοια χαρά που μέσα μου σαν το πουλί σκορτάει, που απλώνεται ως το ρόδινο το φως σε μια κοιλάδα, όταν απάνου στην κορφή βουνού ο ήλιος σκάει...

II

Είμαι σαν πάγκο δροσερό, που ζεύγη ερωτευμένα περνάνε αργά και χαρωπά, κρατούμενα απ' τα χέρια, είμαι σα μια δεξαμενή γεμάτη πυκνούς ίσκιους, που στα νερά της έρχονται να πιούνε περισσότερια.

ΚΩΣΤΑΣ ΟΥΡΑΝΗΣ

του πλανήτη μας, όταν, μάλιστα, το μάκρος του χειμώνα γίνεται κουραστικό από τα άγρια, παρατεταμένα καιρικά φαινόμενα, τότε, η αναμονή της Άνοιξης γίνεται πόθος, προσδοκία έντονη.

Χαρακτηριστικά γράφει γι' αυτή, η Κική Δημουλά:

«Η Άνοιξη έρχεται μαζί με το τέλος της. Η **προσδοκία** της είναι που κάνει **εκθαμβωτική** την έλευσή της. Τη γευόμαστε μέσα από τα αγαλλιώντα συμπτώματα της προετοιμασίας: ξεμύτισμα αδιόρατο κάποιου πράσινο φύλλο, διόξωση χυμών, βοή χρωμάτων, δονήσεις μπουμπουκιών, όλα αυτά που κάνουν το δέντρο των αισθήσεων μας να τραντάζεται, εν αναμονή της Άνοιξης».

Η Άνοιξη, μέρος στην αλληλοδιαδοχή των εποχών της χρονιάς, δεν αφήνει αμέτοχο τον ίδιο τον άνθρωπο. Στοιχείο της Δημιουργίας ο άνθρωπος, που κλείνει

μέσα του την πνοή της ζωής, που με την καρδιά και το πνεύμα του γίνεται εκφραστής ζωής πολυσύνθετος, του ουρανού και της φύσης, δεν μένει αλώβητος από το κυκλογύρισμα αυτό του χρόνου. Επηρεάζεται το Είναι του, η ψυχολογία του, η διάθεση της Σκέψης και του Συναισθήματος, γίνεται μέρος στην πολυμορφία της ζωής. Αντιληπτό στον καθένα μας είναι πως, το περιβάλλον, φυσικό ή κοινωνικό, μας επηρεάζει άμεσα, με διαφορετικό για τον καθένα μας τρόπο. Μια φωτεινή μέρα, ένας γαλάζιος ουρανός, μια γαλήνια ατμόσφαιρα, αντίθετα, μια μονή μερά, η παγωνιά, ένα μονότονο φιλοβρόχι, όλα αυτά επηρεάζουν άμεσα την ψυχολογία και την ψυχική μας διάθεση. Η Άνοιξη, ιδιαίτερα, με αυτή τη φυσική αναγεννητική της σκηνοθεσία που παρουσιάζει, συγκλονίζει τον άνθρωπο, ανα-

γεννά το Είναι του, πλημμυρίζει την ψυχή του με ποικιλία συναισθημάτων και **φωτίζει τη σκέψη του**, γι' αυτό και η εποχή της Άνοιξης συγκεντρώνει το μεγάλο πλούτο ποίησης και μουσικής χαρούμενης και αισιόδοξης, έκφραση της χαράς και της ψυχολογικής ευφορίας του.

«**Η άνοιξη είναι μια φυσική ανάσταση, είναι η υλοποιημένη ιδέα της αθανασίας**» έγραψε ο φιλόσοφος Τωρώ. Και ο γερμανός ποιητής Γκαίτε, την αποκάλεσε «**πανηγύρι της φύσης**». Ένας δε από τους παλιούς μας ποιητές, ο Χριστοβασίλης, χαιρετά, χαρκτηριστικά, την Άνοιξη με τα δικά του λόγια: «**Γεια σου χαρά σου, άνοιξη, χιλοχαριτωμένη, θασίλισσα των εποχών και καύχημα του πλάστη, ας ήταν δώδεκα φορές να 'ρχόσουν το χρόνο**».

Η αύρα της Άνοιξης ανοίγει διάπλατα τις εξωπορτες των σπιτιών μας και τα σφαλιστά παράθυρά μας. Οι μυρωδιές των λουλουδιών και ο μυρωμένος φωτεινός αέρας, ανανεώνουν την εσωτερική ατμόσφαιρα των σπιτιών μας από τις βαριές μυρωδιές και την κλεισούρα των χειμών. Η Άνοιξη, αναγεννήτρια, γεμίζει τα δώματά μας με φως, μυρωδάτες αέρινες πνοές, αηδονολαλήματα και πλημμυρίζει τα πνευμόνια μας με ηλιόφωτο οξυγόνο και την ψυχή μας με τη σαγήνη της αγάπης. Η Άνοιξη είναι ένα εποχικό πανηγύρι ζωής, γεμάτο χαρά, αισιοδοξία και ποίηση. Μια ποίηση που εκφράζει την ομορφιά, τα ανθρώπινα σκιρτήματα της καρδιάς μας και τη θεική ανταύγεια της ψυχής μας, την αγάπη, τη στοργή, την αλληλεγγύη στο συνάνθρωπό μας και το περιβάλλον μας.

Η Άνοιξη δεν ανοίγει μόνο τις εξωπορτες και τα παράθυρα των σπιτιών μας, ανοίγει με τη μαγική της δύναμη το στέρνο μας και ανανεώνει το χώρο της καρδιάς μας και της ψυχής μας με καινούρια συναισθήματα αγάπης και αρετής και φωτίζει **την ψυχή μας με θεική ακτινοβολία**.

Τούτη την Άνοιξη ας ανοίξουμε τα παράθυρά μας στη ζωογόνα Αύρα της και ας ανοίξουμε τους φεγγίτες του Είναι μας στην ψυχή και ην καρδιά μας, για να σκιρτήσουν στο φεγγοβόλημα του «**Ωραίου και τ' Αληθινού**».

Οι προσεχείς δημοτικές εκλογές στο Ζαγόρι

Ο σεβαστός μου κ. Φρίξος Τζιόβας στο φύλλο 103 του Οκτωβρίου 1986 δημοσίευσε κείμενο με θέμα «Παράγοντες που διαμορφώνουν το αποτέλεσμα των κοινοτικών εκλογών στα χωριά μας». Αναλύει τους παράγοντες αυτούς, μοιράζει τους ψηφοφόρους, αξιολογεί τις επιλογές τους.

Μετά από 33 χρόνια άλλαξαν πολλά δεδομένα, όμως οι παράγοντες αυτοί εξακολουθούν να ισχύουν, να έχουν ρόλο και να διαμορφώνουν το αποτέλεσμα. Κατά τον κ. Φρίξο οι παράγοντες είναι: η συγγένεια, η ιδεολογική τοποθέτηση, η διαμονή, η καταγωγή και η μόρφωση των υποψηφίων. Στους παράγοντες αυτούς ο κ. Φρίξος αντιπαραθέτει τις πηγές σχηματισμού συνδυασμών, δηλαδή: την ιδιότητα, την αντίθεση συμφερόντων, την κομματική τοποθέτηση, τις προσωπικές αντιθέσεις και την επιθυμία για προσφορά έργου στην πατρίδα. Οι παράγοντες και οι πηγές συμπλέκονται και διαπλέκονται, γίνονται δεκτοί ή απορρίπτονται, εκτιμούνται ορθώς κι άλλοτε εσφαλμένα.

Στα 33 χρόνια που πέρασαν από την Κοινότητα φτάσαμε στο Δήμο Ζαγορίου. Έτσι οι υποψήφιοι των συνδυασμών δεν γνωρίζουν όλους τους ψηφοφόρους και τούμπαλιν. Οι νέοι στην ηλικία υποψήφιοι –που κατά κανόνα σήμερα είναι άξιοι– είναι άγνωστοι στους πολλούς. Οι νέοι ψηφοφόροι χαρακτηρίζονται ανώριμοι κι ακολουθούν την οικογενειακή παράδοση. Ήδη εδώ και 20 χρόνια έχουμε δημάρχους στο Ζαγόρι –πριν ήταν τρεις, τώρα ένας– και όσοι θήτευσαν κρίνονται απ' το έργο τους. Οι καινούργιοι υποψήφιοι δήμαρχοι θα κριθούν από το βαθμό επιθυμίας για προσφορά έργου κι απ' την επιλογή των συνεργατών τους.

Η συγγένεια κατά κανόνα ισχύει στην επιλογή υποψηφίου. Υπάρχουν ελάχιστες εξαιρέσεις όπως η διαπάραξη των σχέσεων και η διάπαση σε σκιρτήσουν στο φεγγοβόλημα του «**Ωραίου και τ' Αληθινού**».

ουστεροβουλία, αλλά αδιάφορος πολλές φορές για το αποτέλεσμα. Αρκεί να μετρηθούν τα κουκιά. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις εγωισμού, φανατισμού, και υπερβολών.

Ουσιαστικό ρόλο παίζει η κομματική τοποθέτηση του υποψηφίου. Κομματική τοποθέτηση σταθερή και όχι παλάντζα. Ιδεολογική θέση που συνδέεται με τις βουλευτικές εκλογές. Τούτος ο παράγοντας για τις μεγάλες ηλικίες που έχουν πείρα από πολέμους, εμφυλίους, χούντες κλπ. είναι αξιόπραστος και τηρείται απαρέγκλιτα. Έτσι ο υποψήφιος πρέπει να πάει στα νερά του παππού και της γιαγιάς. Υπάρχει πάντως και το ανέκδοτο που ένας εγγονός έδωσε ψηφοδέλτιο στη γιαγιά και τόβαλε στον κόρφο της και έδωσε ψηφοδέλτιο διαφορετικό ο άλλος εγγονος και τόβαλε στην τσέπη της. Όταν βγήκε η γιαγιά απ' το εκλογικό κέντρο έγινε το «σώσε».

Η διαμονή των υποψηφίων σήμερα παίζει ασήμαντο ρόλο. Οι αποστάσεις μηδενίστηκαν, οι επικοινωνίες απλώθηκαν. Η διαμονή συνδέεται με τη γνώση μικροπροβλημάτων της μικροκοινωνίας. Δηλαδή φως, νερό, τηλέφωνο, χιόνια, πάγος, υγεία κλπ. Ο μόνιμος κάτοικος Ζαγορίου για δώδεκα μήνες έχει παραπάνω λόγους να εξυπηρετείται απ' τις υπηρεσίες του Δήμου ή της πόλης. Ο μόνιμος κάτοικος θα διαμαρτυρηθεί πρώτα στον δικό του δημοτικό σύμβουλο κι ύστερα στο Δήμαρχο. Για τον μόνιμο κάτοικο του Δήμου μας υπάρχει ηθική υποχρέωση για κάθε Δήμαρχο να τον εξυπηρετήσει στις ανάγκες διαβίωσης.

Ο κ. Φρίξος Τζιόβας σχολιάζει και τον παράγοντα καταγωγή και αναφέρεται κυρίως στους Σαρακατσάνους. Θεωρώ ότι ο παράγοντας αυτός ισχύει και σήμερα σε συνάρτηση και με τον άρρηκτο δεσμό της συγγένειας.

Τέλος, έχουμε και τον παράγοντα μόρφωση. Τούτος ο παράγοντας δεν συνεκτιμήθηκε καθόλου μέχρι σήμερα. Μάλλιασε η γλώσσα και στερέψανε τα

μελανοδοχεία μιλώντας και γράφοντας για ανάπτυξη. Λένε να εκλέξουμε δημοτικούς συμβούλους που γνωρίζουν τα προβλήματα του Ζαγορίου. Αντίγω ότι όλοι τα γνωρίζουν και κανένας δεν γνωρίζει τις λύσεις τους. Επομένως θέλουμε δημοτικούς συμβούλους τεχνοκράτες. Θέλουμε μελέτες που θα γεμίσουν τα συρτάρια του Δήμαρχείου. Δυστυχώς τίποτα δεν γίνεται χωρίς μελέτη. Η εποχή που ανατίθενταν έργα και στις δημοπρασίες περιλαμβάνονταν και η σύνταξη μελέτης πέρασε ανεπιστρεπτεί. Τολμών να προτείνω για κάθε ζητούμενο έργο και δυο και τρεις μελέτες και να γίνεται επιλογή. Το Δήμαρχείο χρειάζεται μηχανικό, αρχιτέκτονα, αρχαιολόγο, δασολόγο, οικονομολόγο, βιβλιοθηκονόμο, μουσειολόγο, πληροφορικής κλπ. Θέλουμε μορφωμένο δημοτικό συμβούλιο και συμβούλους να κοιταντάρουν το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου, τα λαογραφικά μουσεία και τις συλλογές, τις βιβλιοθήκες, τα μνημεία μας. Θέλουμε δημοτικούς συμβούλους στην πλειοψηφία τους πανεπιστημιακής μόρφωσης. Ενόψει του νέου αυτοδιοικητικού νόμου ο Δήμαρχος μπορεί να επιλέξει αντιδημάρχους και από άλλους συνδυασμούς. Αντιδημάρχους σπουδαγμένους για το αντικείμενο που θα αναλάβουν.

Ένα πρόβλημα που υπάρχει σήμερα στην τοπική αυτοδιοίκηση στους μικρούς δήμους είναι οι δημοτικές ενότητες ή αλλιώς οι εκλογικές περιφέρειες. Τρεις οι πρώην Δήμοι στο Ζαγόρι συν το Πάπιγκο συν η Βωβούσα, πάντε εκλογικές περιφέρειες. Οι διατάξεις αυτές είναι ρευστές. Οι δυο πρώην κοινότητες εκλέγουν δημοτικό σύμβουλο και οι υπόλοιπες εκλογικές περιφέρειες του Δήμου μας μοιράζονται τους υπόλοιπους 15 συμβούλους. Μ' αυτή τη λογική 5-6 χωριά ισούνται με το Πάπιγκο ή με την Βωβούσα. Άλλωστε ο Δήμος Ζαγορίου είναι μια συναφής κοινωνία και όλοι οι δημότες πρέπει να εκλέγουν σε μια εκλογική περιφέρεια. Οι εκλογικές περιφέρειες του Δήμου μας

υποκρύπτουν και ευνοϊκή μεταχείριση.

Ένα άλλο πρόβλημα διαχρονικό είναι η μείωση του πληθυσμού. Οι πολλοί συνδυασμοί απαιτούν και πολλούς υποψηφίους. Στο πρόβλημα αυτό εντάσσεται και η γήρανση του πληθυσμού. Οι νέοι στην ηλικία δημότες είναι στα Γιάννινα ή σ' άλλα αστικά κέντρα και ψάχνουν για δουλειά ή δουλεύουν εκεί σε δύσκολες συνθήκες. Επομένως λίγο αδιάφοροι για τα τεκταινόμενα στο Ζαγόρι. Τα ποσοστά αποχής αυξάνουν από εκλογή σε εκλογή. Σ' αυτό το σημείο απευθύνω έκκληση σε μικρούς και μεγάλους να πάνε να ψηφίσουν. Έτσι εκφράζεται η δημοκρατία.

Αναμένω από τους υποψηφίους δημάρχους πρόγραμμα τετραετίας για να συνεκτιμήσω και να αποφασίσω. Δεν θέλω προτιμήσεις σε μια εκλογική περιφέρεια και αδιαφορία για τις άλλες. Θέλω πρόγραμμα που να αντιμετωπίζει το Ζαγόρι σαν σύνολο. Ισότητα σημαίνει ίση μεταχείριση των ίσων και άνιση των ανίσων. Το πρόγραμμα κάθε συνδυασμού σήμερα πρέπει ν' αποτελέσει παράγοντα επιλογής. Δεν νομίζω όμως να διαβαστούν και να συζητηθούν τα προγράμματα αυτά. Στον χαρακτήρα του έλληνα είναι φυτεμένο το «θα» κι έτσι παρασύρεται. Υποσχέσεις και στο παρελθόν ανεφάρμοστες και ανεδαφικές. Χρειάζεται και λίγο ρεαλισμός και αυτοκριτική.

Τελευταία μου επιθυμία είναι το νέο δημοτικό συμβούλιο και ο δήμαρχός μας να πλησιάσει τους Ζαγορίσιους στα Γιάννινα, στην Αθήνα, στην Θεσσαλονίκη, στην Πάτρα κλπ. Επαφή με τους συλλόγους και τις αδελφότητες των Ζαγορισίων. Νόστιμον ήμαρ γράφει ο Όμηρος και η ιθακή εδώ είναι.

Κλείνοντας, εύχομαι καλή επιτυχία στους ψηφοφόρους που θα επιλέξουν δημοτικό συμβούλιο. Ένα δημοτικό συμβούλιο που θα ωθήσει ένα βήμα μπροστά τον δήμο μας προς όφελος των ψηφοφόρων.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΕΚΛΟΓΕΣ ΜΟΥΧΤΑΡΟΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑΣ

Ήταν τότε άνοιξη λίγο πριν το 1900. Είχαν προκηρυχθεί εκλογές για κάποια Κυριακή του Απρίλη. Στο Καπέσοβο δυο ήταν οι παρατάξεις. Αρχηγικές τάσεις είχαν κτηματίες και δάσκαλοι. Ανακατεμένοι στις δυο παρατάξεις και τα κουκιά κάπου ισορροπούσαν και παίζονταν στους 2-3 ψήφους. Έτσι το μετρούσαν οι δυο παρατάξεις. Οι γυναίκες δεν ψήφιζαν τότε κι ήταν πολλές. Πολλοί άντρες ταξιδεμένοι και οι οικογένειες ήταν στο χωριό. Οι γυναίκες δεν ψήφιζαν αλλά εξουσίαζαν στο σπίτι.

Ο εκάστοτε μouxτάρης είχε λόγο και δύναμη στην εκλογή επιτρόπων για τα Πασχάλεια Ελέη. Απ' τα Πασχάλεια Ελέη πληρώνονταν ο επιστάτης του σχολείου, δίνονταν προίκες, ενισχύονταν οι φτωχοί και άριστοι μαθητές, επιχορηγούνταν φτωχοί ηλικιωμένοι κλπ. Το κληροδόχημα των Αδελφών Πασχάλη με τα ρούβλια του ήταν

ρυθμιστής της κοινωνίας του Καπεσόβου. Ο μouxτάρης είχε λόγο και για τον διορισμό δασκάλων, δραγάτηδων, βαλμά, γιδάρη κλπ. Επομένως υπήρχε διαπλοκή και παζάρεμα.

Στην μια παράταξη αρχηγός ο Γ.Σ., κτηματίας. Είχε διατελέσει πολλές φορές μouxτάρης. Η εξουσία όμως κάποτε φέρει και φθορά. Ο Γ.Σ. είχε καλές σχέσεις με τους Σαρακατσανίους που το καλοκαίρι έβγαζαν τα πρόβατά τους στις θερινές βοσκές της Γκουβοστίτσας, ψηλά στην Τύμφη. Αυτοί ήταν δημότες γιατί είχαν αποκτήσει δικαίωμα θερινών βοσκών και επομένως ψήφιζαν. Είχε καταρτιστεί σχετικό δημοτολόγιο. Ο Γ.Σ. όντας μouxτάρης μπορούσε να τους βοηθήσει στην καταμέτρηση των ζώων ώστε να γραφτούν λιγότερα, να πείσει και η φορολογία. Μπορούσε να τους βοηθήσει στις αυθαίρετες βοσκές και σε μικροζημιές με τους αποκοπάρηδες που έβαζε. Ήταν

δικοί του άνθρωποι. Βεβαίως είχε και τα πεσκέσια του. Άλλοτε αρνί, άλλοτε κεφαλοτύρι και καμιά φορά κι ένα ποδάρι προβατίνα.

Ο Χ.Β. ήταν επικεφαλής της άλλης παράταξης με δασκάλους και κτηματίες. Είχε διατελέσει κι αυτός μouxτάρης. Ο στόχος κι αυτουνού ήταν τα Πασχάλεια Ελέη και οι επιρροές που εξαρτιόνταν απ' αυτά. Τα επιχειρήματα και των δυο παρατάξεων κινούνταν στον ίδιο άξονα κι απ' την ίδια αφετηρία.

Του Απόστολου Ντιναλέξη

Ο Γ.Σ. μετρώντας τα κουκιά δεν ήταν σίγουρος για την εκλογή του. Γράφει λοιπόν ένα γράμμα στους φίλους του Σαρακατσανίους στην Ηγουμενίτσα και τους εξηγεί την κατάσταση. Τους θυμίζει τις εξυπηρετήσεις του και τους μοιράζει υποσχέσεις. Τους καλεί το Σάββατο βραδο την νύχτα, τουλάχιστον 6-7 άτομα που ψηφίζουν, να βρεθούν στο σπίτι του στο χωριό χωρίς να τους αντιληφθεί κανένας.

Το Σάββατο στον καφενέ ο Χ.Β. αισιόδοξος και σίγουρος για την εκλογή του κερνούσε τους πελάτες. Συνεπικουρούσαν και οι δικοί του υποψήφιοι δημογέροντες. Ο Γ.Σ. κατηφής και σκεπτικός. Προσποιούνταν ότι θα προσπαθήσει να κερδίσει την εκλογή και πρόβαλλε επιχειρήματα. Τον έβλεπες πάντως ότι από το Σάββατο έχανε τις εκλογές της Κυριακής.

Ξημέρωσε η Κυριακή και ο ηγούμενος απ' την Μπάγια λειτουργούσε μαζί με τον παπά του χωριού. Ο ηγούμενος είχε οριστεί απ' την Μητρόπολη να διεξαγάγει τις εκλογές και ήταν απολύτως σεβαστό πρόσωπο. Μετά την λήξη της Θείας Λειτουργίας και τον καφέ άρχισε η εκλογική αναμέτρηση στην αίθουσα της Πασχαλείου Σχολής. Απέξω αντιπρόσωπος της κάθε παράταξης μετρούσε τις ψήφους. Η αναμέτρηση έγερνε τότε εδώ και τότε εκεί ανάλογα με την προσέλευση. Μεσημέρι,

απόγιομα κι ο ήλιος έγερνε στη δύση του.

Την νύχτα του Σαββάτου προς Κυριακή 6-7 άτομα χτύπησαν ελαφρώς την πόρτα του Γ.Σ. Τους περίμενε, είχε μαγειρέψει, είχε στρώσει στρωματσάδα να κοιμηθούν και οι λάμπες του σπιτιού χαμηλωμένες. Ήταν οι φίλοι απ' την Ηγουμενίτσα κι ήρθαν να ψηφίσουν. Περιχαρής τους δέχτηκε, τους καλωσόρισε και τους ευχαρίστησε.

Ο ήλιος στον ορίζοντα ήταν πάνω απ' την Βίτσα και σε 10-15 λεπτά μας άφηνε και η εκλογή τελείωνε. Η κάληψη έκλεινε. Ο Χ.Β. είχε σίγουρη την εκλογή του μια και προηγούνταν 4-5 ψήφους, όπως μετρούσαν οι αντιπρόσωποι. Τους νυχτερινούς επισκέπτες κανένας δεν τους κατάλαβε. Όλη την μέρα ήταν κλεισμένοι στο σπίτι του Γ.Σ. σε απόλυτη ησυχία. Βγαίνουν έξω λοιπόν, περνούν το μεσοχώρι, μπαίνουν στην Πασχάλεια και ψηφίζουν. Έκπληκτοι οι χωριανοί ένθεν και ένθεν. Αστροπελέκι στον Χ.Β. που κατάλαβε πλέον ότι χάνει τις εκλογές. Βγαίνει η καταμέτρηση των ψήφων και ο Γ.Σ. εκλέγεται μouxτάρης.

Στο μεσιό μαχαλά ήταν δυο γείτονες φίλοι κι αγαπημένοι, μόνο που είχαν ενταχθεί σε αντίθετες παρατάξεις. Ο ένας γείτονας δεν έβγαζε γένια, ήταν σπανός. Ο άλλος γείτονας ήταν λίγο ψευδός. Την Δευτέρα το πρωί μετά τις εκλογές ακούγεται ο κερδισμένος σπανός, αντί για καλημέρα, να λέει στον γείτονα:

*φίφα, φίφα, φίφο,
χάσατε την ψήφο
κι ο ψευδός απαντάει:*

*ναι, ναι, ναι, ναι
χάσαμε σπανέ.*

Αυτά συνέβαιναν στο ωραίο Καπέσοβο τις ωραίες εποχές. Ωραίες για κάποιους, δυσάρεστες για άλλους. Ο καιρός περνούσε, οι καταστάσεις άλλαζαν, οι άνθρωποι παρέρχονταν. Τα χωριά μας, οι κοινότητες, ήταν κύτταρο δημοκρατίας με όλες τις συνέπειες. Άλλοτε καθαρές κι άλλοτε με συναλλαγές και η ιστορία «αντιγράφει εαυτήν».

ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Το 2010 οι εγγεγραμμένοι ψηφοφόροι στο Δήμο Ζαγορίου ήταν 9.042, ενώ το 2014 μειώθηκαν σε 8.696, δηλαδή 346 λιγότεροι. Την πρώτη Κυριακή των δημοτικών εκλογών στις 18-5-14 ψήφισαν 5.247 δημότες, ενώ την επόμενη Κυριακή 25-5-14 ψήφισαν 4.786, δηλαδή 461 λιγότεροι. Στις βουλευτικές εκλογές της 25-1-15 οι εγγεγραμμένοι είναι 8.507 και ψήφισαν 4.479. Στις αντίστοιχες του φθινοπώρου 20-9-15 οι εγγεγραμμένοι ήταν 8.027 και ψήφισαν 4.233. Η συμμετοχή σε δημοτικές εκλογές και σε βουλευτικές είναι διαφορετική λόγω ετεροδημοτών και προτιμούνται οι δημοτικές. Πάντως οι αριθμοί ακολουθούν κατιούσα πορεία.

Τα δημογραφικά αποτελέσματα των ερευνητών είναι δυσοίωνα για το μέλλον της Ελλάδος. Η χώρα μας σταδιακά στο μέλλον θα έχει μείωση πληθυσμού. Άλλωστε το 2021 η απογραφή πληθυσμού θα μας δώσει τα στοιχεία της. Το Ζαγόρι έχει από το 1940 και πιο πριν σημαντική μείωση πληθυσμού και φτάσαμε στους τελευταίους χειμώνες με χωριά χωρίς μόνιμο κάτοικο Μ' αυτά τα στοιχεία και σε συνδυασμό με τους πολλούς θανάτους που σημειώθηκαν στο Ζαγόρι απ' το 2015 ως σήμερα οι εγγεγραμμένοι ψηφοφόροι θα είναι πολύ λιγότεροι από τους 8.027 του φθινοπώρου του 2015 κι αυτοί που θα ψηφίσουν στις δημοτικές εκλογές θα είναι τουλάχιστον 3.500 περίπου. Μ' αυτά τα νούμερα και με δεδομένο ότι οι δημοτικοί σύμβουλοι στο Δήμο Ζαγορίου είναι 17, τότε καθένας αναζητά 200 ψήφους. Αυτές τις κρύες μέρες του Μάρτη του '19 ακούγονται πέντε υποψήφιοι δήμαρχοι και συνεπώς πέντε συνδυασμοί. Αν υπολογίσουμε 25 υποψηφίους σε κάθε συνδυασμό, τότε στους 125 υποψηφίους δημοτικούς συμβούλους αντιστοιχούν 28 ψήφοι.

Οι αριθμοί είναι αμειλικτοι και δυσάρεστοι. Μακάρι το Ζαγόρι να ξεπερνούσε τους 10.000 ψηφοφόρους. Μ' αυτούς τους παραπάνω μικρούς αριθμούς αντιπαρατίθενται πολλοί συνδυ-

σμοί και κατά συνέπεια πολλοί υποψήφιοι. Στους 17 δημοτικούς συμβούλους ο δήμαρχος δεν θα έχει πλειοψηφία και θα διοικήσει με συμβιβασμούς και συναίνεσεις. Τούτο είναι συνέπεια της απλής αναλογικής που ισχύει με τον νέο αυτοδιοικητικό νόμο. Άρα ο δήμαρχος δεν θα διοικήσει αλλά θα συνδιοικήσει. Οι δημότες θα δώσουν σχετική πλειοψηφία σ' έναν συνδυασμό εγκρίνοντας το πρόγραμμά του. Κατά πόσον θα εφαρμοστεί το εγκεκριμένο πρόγραμμα και ποιες παρεμβάσεις θα γίνουν από τους συνεργαζόμενους είναι ένα θέμα που θα το δούμε στο μέλλον. Οι πέντε συνδυασμοί στο Ζαγόρι είναι πλεονέκτημα για τον ψηφοφόρο να επιλέξει αυτούς της αρεσκείας του. Όμως από πλευράς συγκρότησης του δημοτικού συμβουλίου είναι μειονέκτημα γιατί θα αποτύχουν να εκλεγούν ικανά και παραγωγικά άτομα, που θα ήταν απαραίτητα στο σώμα του δημοτικού συμβουλίου.

Είναι γεγονός ότι επιστήμονες και επιχειρηματίες από τον χώρο του Ζαγορίου δεν ενδιαφέρονται για τα τεκταινόμενα της αυτοδιοίκησης. Δεν είναι αναγκαίο να εκτεθούν σαν υποψήφιοι δήμαρχοι. Ας κατέβουν υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι. Δεν έχω να καταγράψω μομφή κατά των μέχρι τώρα δημάρχων του Ζαγορίου. Παρατηρώ απλώς ότι τα δημοτικά συμβούλια δεν είχαν ικανοποιητική στελέχωση. Και στο σημείο αυτό να διευκρινίσω ότι ήθελα άξιους δημοτικούς συμβούλους είτε στην πλειοψηφία, είτε στην αντιπολίτευση. Όλοι οι εκλεγμένοι είναι δημοτικοί σύμβουλοι και κατά συνέπεια κάποιον συμβουλευθούν. Οι δήμαρχοι δεν λειτουργούν μόνο με την πλειοψηφία, αλλά ακούν και την αντιπολίτευση. Οι εισηγήσεις και οι προτεινόμενες αποφάσεις πρέπει να συνθέτουν μια συνισταμένη. Οι φράσεις «ναι σε όλα» και «όχι σε όλα» πρέπει να εκλείψουν από το δημοτικό συμβούλιο. Κάθε δημοτικός σύμβουλος πρέπει να έχει γνώμη και πρόταση με επιχειρήματα και να είναι γνώστης κάθε προβλήματος. Ο

δημοτικός σύμβουλος δεν είναι εκπρόσωπος του χωριού του ή των συγγενών του ή των φίλων του.

Οι προσεχείς δημοτικές εκλογές έχουν ιδιαίτερη σημασία για το Ζαγόρι. Όλοι μιλάμε για ανάπτυξη εδώ και χρόνια. Δυστυχώς βρισκόμαστε σε κατήφορο και τότε θα σταματήσουμε δεν ξέρω. Ο τουρισμός δεν μας σώνει. Πρέπει να συνδυαστεί και με άλλες δράσεις που θα απορρέουν από την εκμετάλλευση της γης. Κάτι ξεκίνησε στο Μονοδέντρι με τις φακές, στη Λάιστα με τους γίγαντες, στο Καπέσοβο με τα βότανα και τις μαρμελάδες. Τι γίνεται με την γεωργία (στα Κάτω Σουδενά είχαν καλλιεργήσει ηλιόσπορο), την κτηνοτροφία (πρόβατα, αγελάδες), την μελισσοκομία, την εκμετάλλευση της ξυλείας. Κάποτε οι πρόεδροι των χωριών αποφάσιζαν τότε θα αρχίσει η συλλογή τσαγιού και ρίγανης. Τα τελευταία χρόνια οι αλβανοί μαζεύουν το τσάι ανώριμο και ξεριζώνουν την ρίγανη.

Το σημαντικότερο πρόβλημα στο Ζαγόρι είναι το δημογραφικό. Η αρχή πρέπει να γίνει με την δημιουργία θέσεων εργασίας. Ψάχνουμε σήμερα να βρούμε αν η κότα γέννησε το αυγό ή το αυγό την κότα. Το προσεχές δημοτικό συμβούλιο πρέπει να φέρει συναφείς προτάσεις και να προσεγγίσει επενδυτές. Να δημιουργήσει κατάλληλες προϋποθέσεις. Το δημοτικό συμβούλιο δεν είναι επιχειρηματίας για να δημιουργήσει θέσεις εργασίας. Οι επενδυτές θα φέρουν απασχόληση. Τα πράγματα είναι δύσκολα και οι δυσκολίες ας αποτελέσουν στόχο και να ξεπεραστούν. Άλλωστε οι ικανότητες στα δύσκολα αποκαλύπτονται.

Οι πολλοί συνδυασμοί και οι αρκετοί υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι δεν είναι πλεονέκτημα για το Ζαγόρι. Οι κομματικές προτιμήσεις δεν ωφελούν το Ζαγόρι. Οι φιλοδοξίες και οι εγωισμοί αποτελούν ζημιά για τον τόπο μας. Ας διαγωνιστούν οι καλύτεροι κι ας εκλεγούν οι καλύτεροι.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΖΑΓΟΡΙ: Μαρτυρικά Χωριά το Ηλιοχώρι και η Λεπτοκαρυά.

Μερική ικανοποίηση του αιτήματος του Δήμου

Σε 15 ανέρχονται πλέον τα επισήμως αναγνωρισμένα ως Μαρτυρικά Χωριά στο Δήμο Ζαγορίου, μετά την προσθήκη τριών ακόμη Τοπικών Κοινοτήτων στις 12 που έχουν αναγνωριστεί κατά το παρελθόν. Στο ΦΕΚ 54 με ημερομηνία 2-4-2019 δημοσιεύθηκε, όπως αναμενόταν δεδομένου ότι η αρμόδια επιτροπή του Υπουργείου Εσωτερικών είχε καταλήξει στην πρότασή της, το Προεδρικό Διάταγμα 29/2019 με το οποίο αναγνωρίζονται ως Μαρτυρικά Χωριά της περιόδου 1941-1945, οι Τοπικές Κοινότητες **Ηλιοχωρίου** και **Λεπτοκαρυάς** στη Δ.Ε. Τύμφης και η Τοπική Κοινότητα **Βοδούσας**.

Πρόκειται για μερική ικανοποίηση του αιτήματος του Δήμου Ζαγορίου, δεδομένου ότι ομόφωνα το Δημοτικό Συμβούλιο από το 2016 ζητούσε να αναγνωριστούν ως Μαρτυρικά 11 χωριά και συγκεκριμένα εκτός των τριών που τελικά αναγνωρίστηκαν, ο Καστανώντας, το Δεμάτι, η Πέτρα, οι Καρυές, ο Ανθρακίτης, η Λάιστα, το Βρυσχώρι και οι Φραγκάδες.

Με παλιότερες αποφάσεις και Προεδρικά Διατάγματα έχουν αναγνωριστεί στο Ζαγόρι 12 Μαρτυρικά χωριά. Πρόκειται για τους **Ασπραγγέλους**, το **Μεσοδούνι**, την **Ελάτη**, τον **Μανασσή** και την **Καλουτά** στο Κεντρικό Ζαγόρι, το **Γρεβενίτι**, το **Φλαμπουράρι**, τη **Δόλιανη**, το **Μακρίνο**, το **Τρίστενο**, το **Ελατοχώρι** και το **Καθαλάρι** στο Ανατολικό Ζαγόρι.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΡΥΣ. ΚΟΥΡΤΗΣ: Ο ΔΑΣΟΝΟΜΟΣ - Ο ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΟΣ - Ο ΛΑΪΚΟΣ ΤΕΧΝΙΤΗΣ

Ο Νικόλαος Κούρτης, από το Πευκόφυτο του νομού Καρδίτσας, κάτοικος, σήμερα, της Κοζάνης, σε κάποιους (τους περισσότερους) είναι γνωστός με την επαγγελματική του ιδιότητα, αυτή του δασονόμου, σε κάποιους, αυτή του αρθρογράφου και σε κάποιους, αυτή του λαϊκού τεχνίτη. Με την πρώτη του ιδιότητα, απ' όπου πέρασε, άφησε έργο σημαντικό, τόσο διοικητικό, όσο και περιβαλλοντικό, που δίκαια, όσοι τον ξέρουν, να τον χαρακτηρίζουν «υπηρέτη και διάκονο του βουνού και του δάσους». Με τη δεύτερη ιδιότητα, αυτή του αρθρογράφου, έχει δημοσιεύσει, ως τώρα, σε περιοδικά κι εφημερίδες, αρκετές δεκάδες άρθρα, στα οποία υπογραμμίζει το σεβασμό του ανθρώπου στη φύση. Με την άλλη του ιδιότητα, δηλαδή αυτή του λαϊκού τεχνίτη, καταγίνεται, από μεράκι και μόνο, σε μικροκατασκευές από ξύλο ή από κουκούτσια διαφόρων καρπών, όπως σκαμνιά, κούνιες, κομποσκοίνια, κομπολόγια, φορητά προσκυνητάρια, γκλίτσες, μαγκούρες κλπ., που είναι όλα αληθινές δημιουργίες, έργα μοναδικά, πραγματικά κομψοτεχνήματα. Σε μένα, που είχα τη χαρά, ν' ανηφορίσω μαζί του, ως το γραφικό Καταφύγι, δυο φορές, είναι γνωστός και με μια άλλη ιδιότητα, αυτή του συλλέκτη. Και δεν είναι μόνο οι γκλίτσες, οι μαγκούρες, τα κομποσκοίνια, τα κομπολόγια και τα προσκυνητάρια, που συγκροτούν τη συλλογή του, έργα των

δικών του χειρών, όλα, όπως σημειώνω και παραπάνω, εμπεριέχονται σ' αυτή και κάποια άλλα κομμάτια, με σπάνιο συλλεκτικό ενδιαφέρον, όπως: μονωτικά φλιτζάνια των Τ.Τ.Τ. και του ΟΤΕ, της περιόδου 1948-1949, κυπροκούδουνα, λιθάρια, ακόμα και ασβεστολιθικά πετρώματα, που βρήκε, κατά τις οδοιπορίες του, στα βουνά, που γνώριζε τα μονοπάτια τους, απέξω κι ανακατωτά, από τις πολλές φορές που ανέβαινε σ' αυτά.

Και δεν μετρούν στην γκλίτσα ή τη μαγκούρα μόνο η χάρη και η ομορφιά, αλλά και τα μηνύματα που στέλνουν τα έργα αυτά σ' όποιον τα βλέπει ή τα χρησιμοποιεί. Πρόκειται για μηνύματα, γραμμένα, με ανεξίτηλο μελάνι, πάνω στο ξύλο, μηνύματα, που διδάσκουν και φρονηματίζουν τον άνθρωπο. Παραθέτω μερικά μόνο, έτσι για πρόγευση:

«Η ΖΩΗ ΕΧΕΙ ΣΤΡΟΦΕΣ, ΕΧΕΙ ΓΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΛΑΚΚΟΥΒΕΣ, ΟΜΩΣ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΤΡΟΦΕΣ, ΔΙΠΛΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΓΩΝΙΕΣ, ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΛΑΚΚΟΥΒΕΣ, ΚΡΥΒΕΤΑΙ ΠΑΝΤΟΤΕ Η ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ».

«ΤΑ ΕΙΚΟΝΟΣΤΑΣΙΑ-ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΑ ΤΩΝ ΑΓΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΟΝΟΠΑΤΙΩΝ ΕΙΝΑΙ Τ' ΑΓΙΑ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ ΧΑΜΟΓΕΛΑ ΣΤΗ ΓΗ»

«ΟΠΟΙΟΣ ΔΕΝ ΕΠΕΡΠΑΤΗΣΕ ΤΗ ΝΥΧΤΑ ΜΕ ΦΕΓΓΑΡΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΥΓΟΥΛΑ ΜΕ ΔΡΟΣΙΑ, ΤΗ ΦΥΣΗ ΔΕΝ ΕΧΑΡΗ»

«Η ΥΠΟΜΟΝΗ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ

ΚΛΕΙΔΙ ΠΟΥ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΛΕΙΔΑΡΙΕΣ ΚΛΕΙΝΕΙ ΚΑΙ ΑΝΟΙΓΕΙ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΟΡΤΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ»

«ΚΑΛΛΙΟ ΣΕ ΛΟΦΟ ΧΑΜΗΛΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΡΦΗ ΤΟΥ ΜΕΙΝΕ, ΠΑΡΑ ΣΤΗ ΡΙΖΑ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ, ΟΣΟ ΨΗΛΟ ΚΙ ΑΝ ΕΙΝΑΙ»

Του Ευάγγελου Κ. Ντάγκα

Θα σταθώ λίγο παραπάνω στην γκλίτσα και τη μαγκούρα, γιατί τούτες οι κατασκευές είναι από τις μεγάλες αγάπες του Νίκου Κούρτη. Ξέρει καλά ότι πρέπει να είναι βασταγερές, για τούτο και διαλέγει ξύλα, που να μη σπάζουν εύκολα. Και τέτοια δεν είναι άλλα από το πυξάρι, την κρανιά και την αγριελιά. Αφού τα βρει εκεί στους ατέλειωτους περιπάτους που κάνει, χρόνια πολλά, στα δάση του Καταφυγίου και του Βελβεντού ή στις ορειβάσιες του σε βουνά, όπως ο Όλυμπος, τ' Άγραφα, τα Πιέρια, η Πίνδος, ο Άθως κ.ά, τα κόβει, μετά τα πελεκάει, ώσπου να δώσει το σχήμα και τη μορφή που θέλει. Αυτό, σαν αρχή, γιατί ακολουθούν οι λεπτομέρειες, τα λεγόμενα σκαλίσματα, αυτά που θα τις κάνουν να ξεχωρίζουν, ανάμεσα σε άλλες. Έτσι από τα χέρια του θα δεις να βγαίνουν, λογίων-λογίων, γκλίτσες και μαγκούρες, άλλες σκέτες κι άλλες φιγουράτες. Και θα το ξαναπώ είναι δημιουργίες, που δε χορταίνεις να τις κοιτάξεις, τόσο περίτεχνες είναι. Και το σημαντικότερο, πολλές απ' αυτές, χαίρεται να τις κάνει δώρο, σε δικά του πρόσωπα, κάνοντας πράξη τη ρήση: «χαρά μοιρασμένη, είναι διπλή χαρά». Οφείλω, εδώ, μια εξήγηση. Ο Νίκος Κούρτης, την τέχνη του αυτή, δε τη σπούδασε σε σχολεία, ούτε τη διάβασε σε βιβλία. Είναι ένας λαϊκός τεχνίτης, αυτοδιδάκτος. Μιλούμε για χάρισμα, δηλαδή για τάλαντο, που το έχεις ή δεν το έχεις. Και ο Νίκος Κούρτης το έχει και με το παραπάνω.

Είδα όχι μία, αλλά πολλές φορές τη συλλογή των έργων του Ν. Κούρτη, που αξιοποιεί υλικά που παίρνει από τη φύση και μόνο (ξύλο, καρπούς, πετρώματα κλπ.). Κι ομολογώ ότι γοητεύτηκα. Έργα, σαν τα δικά του, δίνουν στον άνθρωπο, που ξέρει από ύπαιθρο, την ευκαιρία να ζήσει, έστω και νοερά, έστω και για λίγο, τον καθάριο κι ανεπιτήδευτο τρόπο ζωής των ανθρώπων του βουνού και της στάνης. Πρόκειται για κι ανεπιτήδευτο τρόπο ζωής των ανθρώπων του βουνού και της στάνης. Πρόκειται για κι ανεπιτήδευτο τρόπο ζωής των ανθρώπων του βουνού και της στάνης. Πρόκειται για κι ανεπιτήδευτο τρόπο ζωής των ανθρώπων του βουνού και της στάνης.

Θα σταθώ λίγο παραπάνω στην γκλίτσα και τη μαγκούρα, γιατί τούτες οι κατασκευές είναι από τις μεγάλες αγάπες του Νίκου Κούρτη. Ξέρει καλά ότι πρέπει να είναι βασταγερές, για τούτο και διαλέγει ξύλα, που να μη σπάζουν εύκολα. Και τέτοια δεν είναι άλλα από το πυξάρι, την κρανιά και την αγριελιά. Αφού τα βρει εκεί στους ατέλειωτους περιπάτους που κάνει, χρόνια πολλά, στα δάση του Καταφυγίου και του Βελβεντού ή στις ορειβάσιες του σε βουνά, όπως ο Όλυμπος, τ' Άγραφα, τα Πιέρια, η Πίνδος, ο Άθως κ.ά, τα κόβει, μετά τα πελεκάει, ώσπου να δώσει το σχήμα και τη μορφή που θέλει. Αυτό, σαν αρχή, γιατί ακολουθούν οι λεπτομέρειες, τα λεγόμενα σκαλίσματα, αυτά που θα τις κάνουν να ξεχωρίζουν, ανάμεσα σε άλλες. Έτσι από τα χέρια του θα δεις να βγαίνουν, λογίων-λογίων, γκλίτσες και μαγκούρες, άλλες σκέτες κι άλλες φιγουράτες. Και θα το ξαναπώ είναι δημιουργίες, που δε χορταίνεις να τις κοιτάξεις, τόσο περίτεχνες είναι. Και το σημαντικότερο, πολλές απ' αυτές, χαίρεται να τις κάνει δώρο, σε δικά του πρόσωπα, κάνοντας πράξη τη ρήση: «χαρά μοιρασμένη, είναι διπλή χαρά». Οφείλω, εδώ, μια εξήγηση. Ο Νίκος Κούρτης, την τέχνη του αυτή, δε τη σπούδασε σε σχολεία, ούτε τη διάβασε σε βιβλία. Είναι ένας λαϊκός τεχνίτης, αυτοδιδάκτος. Μιλούμε για χάρισμα, δηλαδή για τάλαντο, που το έχεις ή δεν το έχεις. Και ο Νίκος Κούρτης το έχει και με το παραπάνω.

Ευάγγελος Κ. Ντάγκας
Σχολικός Σύμβουλος ε.τ.
Κοζάνη, 5 Μαρτίου 2018

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΙΝΑΒΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΜΕΛΕΤΕΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ
ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

ΔΔΔΩΝΗΣ 73 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

τηλ.: 265106693
κιν.: 6932857864

email: athantsinavos@gmail.com
web: www.thanasiszinavos.gr

Απ' την Κοζάνη με αγάπη

Ο συνδρομητής και συνεργάτης μας απ' την Κοζάνη, ο διάκονος του βουνού, κ. Νικόλαος Κούρτης μας έστειλε τα συγχαρητήριά του και τις ευχές του και τον ευχαριστούμε αντευχόμενοι:

ΚΟΖΑΝΗ 28 Φ/ρίου 2019

Αγαπητό μου «ΖΑΓΟΡΙ μας» και συνεργάτες σου

1. Σας συχαίρω για τα δημοσιεύματά σου, πολύ με συγκινούν.
2. ΚΑΛΕΣ ΑΠΟΚΡΙΕΣ
3. Σας στέλνω 30Ε για ενίσχυση του περιοδικού μας «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

Με αγάπη και εκτίμηση
Ν.Χ. ΚΟΥΡΤΗΣ

Ο αποκριάτικος χορός του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορισίων

Το Σάββατο το βράδυ 2/3/19 ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγορισίων Ιωαννίνων διοργάνωσε τον ετήσιο αποκριάτικο χορό στην ταβέρνα «Διογένης» στην Ελεούσα. Οι συνδαιτυμόνες πλησίαζαν τους 400. Η αίθουσα ευρύχωρη, φάνταζε γεμάτη και υπήρχε χώρος για χορευτικές φιγούρες με το δημοτικό συγκρότημα του Βασίλη Παπαγεωργίου. Το φαγητό λιτό (σαλάτα, λάχανο, τυρί φέτα, μπριζολίτσα). Τα ποτά απεριόριστα και το μενού πληρώθηκε με 15 ευρώ το άτομο.

Ο πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Γιώργος Παπαλεοντίου αεκίνητος, βοηθούμενος από μέλη του Δ.Σ. φρόντιζαν για την τακτοποίηση των προσερχομένων. Ο πρόεδρος απηύθυνε χαιρετισμό και ευχήθηκε στους συνδαιτυμόνες. Άνοιξε πρώτος το χορό και ακολούθησε ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Βασίλειος Σπύρου. Δεν αισθάνθηκα ιδιαίτερα ευχαριστημένος από τα τραγούδια που ακούγονταν, αλλά και από τους πρωτοχορευτές. Το παλιό Ζαγορίσιο ηχογράμα έλειψε. Παιδιά απ' τα χορευτικά τμήματα δεν εμφανίστηκαν, γιατί αυτό θα γίνει στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών στην ετήσια χορευτική εκδήλωση. Η οργάνωση της λαχειοφόρου αγοράς ήταν ιδιαίτερα επιτυχής και οφείλονται συγχαρητήρια στους εμπνευστές. Οι λαχνοί πουλιούνται πακέτο ανά 5 με 10 ευρώ και ένας εξ αυτών κέρδιζε. Έτσι κάθε αγοραστής κέρδιζε και αισθάνονταν ικανοποίηση ανεξαρτήτως αξίας δώρων. Τα δώρα ήταν 226 και σε κάθε τραπέζι υπήρχε κατάλογο με τον αριθμό του δώρου και το είδος του. Ενδεικτικά σημειώνω: πλαστικά χρώματα, συσκευές, είδη ρουχισμού, ποτά, δωροεπιταγές, βιβλία, δωρεάν συνδρομές, τυριά, κρέατα, λουκάνικα, είδη ζαχαροπλαστικής κλπ. Όλοι έδειχναν χαρούμενοι απ' τα δώρα που κέρδιζαν και βεβαίως δεν έλειψαν τα σχόλια και τα πειράγματα. Η οργάνωση της λαχειοφόρου αγοράς ως αποτέλεσμα παράδειγμα για τους επόμενους αποκριάτικους χορούς. Άλλωστε πρέπει να ήταν και το μόνο καθαρό έσοδο για το ταμείο του Συνδέσμου. Το ταμείο του Συνδέσμου που αντιμετωπίζει δυσκολίες στα λειτουργικά του έξοδα και στην ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του.

Ας ευχηθούμε υγεία και ευτυχία στους απανταχού Ζαγορίσιους και καλό Πάσχα και καλό καλοκαίρι στα χωριά μας.

Απόστολος Ντιναλέξης

Η ετήσια χορευτική εκδήλωση του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορισίων

Στις 17/3/19 στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών παρουσιάστηκε η εκδήλωση του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορισίων. Η αίθουσα γεμάτη, ο ενθουσιασμός έκδηλος, το χειροκροτημα βροντερό. Να είναι καλά οι συντελεστές για του χρόνου και να είναι υγιή και πρόθυμα τα παιδιά και οι χορευτές για να γεμίσουν την σκηνή.

Τίτλος της εκδήλωσης «Συνέκδημοι και Φιλαπόδημοι». Συνέκδημοι γιατί φεύγουμε απ' τα χωριά μας για λόγους ανάγκης και φτώχειας. Συνέκδημοι σαν συνταξιδιώτες με το καρβάνι του Ρόβα ή με αυτοκίνητο ή με πλοίο για ξένες χώρες. Ξένες χώρες που γίνονται ξένες πατρίδες και καλούμε κι άλλους κοντά μας και γινόμαστε φιλαπόδημοι. Και δημιουργούνται εκεί οργανωμένες Ζαγορίσιες και Ηπειρώτικες κοινωνίες με πολιτισμό και δράση. Σ' αυτό το πνεύμα του ταξιδιού και της ξένης πατρίδας κύλησε και η εκδήλωση με τα θεατρικά δρώμενα στην αλλαγή της ενότητας των τραγουδιών. Συμβολισμός και το 24άρι λεωφορείο που ανεβοκατέβαινε στο Ζαγόρι.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με σύντομη ομιλία του Προέδρου Γ. Παπαλεοντίου, που ευχαρίστησε τους συντελεστές της εκδήλωσης, τους μουσικούς, τους χορευτές. Ευχαρίστησε ακόμα και τους παρισταμένους εκπροσώπους των αρχών, την Μ. Τζούφη, υπουργό, τον Χ. Μαντά, βουλευτή, τον Αλ. Καχριμάνη, Περιφερειάρχη Ηπείρου και τον Β. Σπύρου Δήμαρχο Ζαγορίου. Ιδιαίτερα ευχαρίστησε τους χορηγούς της εκδήλωσης. Τέλος αφιέρωσε την εκδήλωση στη μνήμη της Αγγελικής Τζαλακλή Χατζηγιάννη, που πέθανε την προηγούμενη μέρα.

Υπεύθυνος του προγράμματος και της διδασκαλίας των χορών ο Γιάννης Τριφύλλης. Τα κείμενα ήταν του Γιώργου Φούκα. Στα θεατρικά δρώμενα οι ηθοποιοί Βαρβάρα Βαράκα και ο Παναγιώτης Σιώνης. Σκηνικά η Εβελίνα Παπαλεοντίου. Στο κλαρίνο ο Βασίλης Παπαγεωργίου, στο τραγούδι ο Γιώργος Πατσιούρας, στο κανονάκι και στο τραγούδι η Σοφία Ζώνη, στο βιολί ο Κώστας Καραπάνας, στο λαούτο και στο τραγούδι ο Φώτης Παπαζήκος και στα κρούστα ο Τάσος Ντάφλος.

Η εκδήλωση άρχισε με το παραδοσιακό τραγούδι «ο Παπαρούσης», μια που έχει συμβολισμό με τον αυτοκινητόδρομο στο Ροντοβάνι, αναγκαίο πέρασμα για το κεντρικό Ζαγόρι. Στην οθόνη προβάλλε 24άρι λεωφορεία «αγόνων γραμμών», όπως λέγονταν παλιά. Ακολούθησε θεατρικό δρώμενο σχετικό με τα ταξίδια, ενώ στην οθόνη προβάλλονταν πολύ παλιές φωτογραφίες απ' το Ζαγόρι. Στη συνέχεια χοροί απ' την Θράκη με σημεία αναφοράς την «Μακρά Γέφυρα», απ' όπου θα πέρασαν αρκετοί Ζαγορίσιοι στην πορεία τους για την πόλη.

Στην επόμενη ενότητα ακούστηκαν τραγούδια Γιαννιώτικα και τα χόρεψαν τα κοστούκια. Τα πιτσιρίκια προσπαθούσαν επιτυχώς ή ανεπιτυχώς ν' ακολουθήσουν τα χορευτικά βήματα, ενώ μερικά γύριζαν το βλέμμα στους θεατές για να συναντήσουν οπτικά τους γονείς ή

τους παππούδες. Τα παιδάκια άσπρου ποκάμισο, γιλέκο και παντελόνι μαύρα. Τα κορίτσια μακριά χρωματιστά φουστανία, μαντήλι και ζώνη.

Το επόμενο δρώμενο αφορούσε λίγο κηματολόγιο και λίγο εκλογές με μπόλικη σάτιρα. Ο ταλαίπωρος Ζαγορίσιος με τον ντρουβά επ' ώμου κατεβαίνει στα Γιάννινα στον συμβολαιογράφο για να μαζέψει δικαιολογητικά. Τα επίκαιρα θέματα των τελευταίων ημερών μπαίνουν στον διάλογο των ηθοποιών. Ακούγονται τώρα σαρακατσάνικα τραγούδια και αποδίδονται χορευτικά από τμήμα ενηλίκων με τις παραδοσιακές στολές ανδρών και γυναικών. Οι Σαρακατσάνοι αναπόσπαστο κομμάτι της Ζαγορίσιας κοινωνίας με την κολτούρα τους και το βιος τους. Εκείνα τα χρόνια ταξίδι για τις θερινές βοσκές και ταξίδι για τα χειμαδιά.

Την σκηνή γεμίζουν άντρες και γυναίκες με φανταχτερές στολές απ' την Σέριφο. Κυριαρχεί ευχαρίστηση στους χορευτές, τα χαμόγελα απλώνονται, οι χορευτικές φιγούρες και το ανακάτωμα εντυπωσιάζουν.

Με άριστες χορευτικές ικανότητες μαθητούδια μας χόρεψαν τραγούδια της Λευκάδας μεταξύ των οποίων και τον «Γιάννο τον Μπερατιανό». Οι στολές ανάλογες.

Φωτεινές πολύχρωμες στολές οι γυναίκες και το χορευτικό τμήμα σέρνει τραγούδια της Εύβοιας. Ακούσαμε και το τραγούδι «Στου παπά τα παραθύρια» αλλά σε άλλο ρυθμό απ' αυτόν που ξερόμυε στο Ζαγόρι. Στις αλλαγές των ενότητων παίζονταν μικρά δρώμενα, ενώ στην οθόνη προβάλλονταν σπάνιες ασπρόμαυρες εικόνες απ' τις περιοχές των τραγουδιών.

Πλησιάζουμε στο τέλος με αίσθηση ικανοποίησης και με ευμενή διάθεση για την δουλειά που γίνεται στον Πολ. Σύνδεσμο Ζαγορισίων. Η τελευταία ενότητα φορά Ζαγόρι. Η σκηνή γεμίζει με Ζαγόρι κι ο χώρος λάμπει. Ίσως άναψαν και άλλους προβολείς. «Εφταίσα συμπάθησέ με» τοκλαρίνο κι η φυχή μας αγαλιάζει. Εφτά άντρες (δεν υπήρχαν άλλοι άραγε;) και εικοσιδυο γυναίκες γεμίζουν τον χώρο της σκηνής. Οι άντρες ντυμένοι ευρωπαϊκά, οι γυναίκες ζαγορίσια. Τα κεντητά μαντήλια δεμένα πίσω στο κεφάλι. Τραχηλιά με φλουριά σκέπαζε το στήθος. Ζώνες ασημένιες φουσκαλωτές με αγκράφες. Οι ποδιές κεντημένες και πολύχρωμα φουστανία ως τα πόδια. Εικοσιδυο σέγκιουνια, άλλα κλειστά κι άλλα τσαπαρένια. Μετά την «Κυρά Γιώργινα» παίχτηκε η «Μπολονάσaina» κι η «Βιργινάδα». Εδώ κρίθηκε η χορευτική ικανότητα των κοριτσιών. Λυγερόκορμες, το κεφάλι ψηλά, η μέση σπαστή, τα πόδια κεντούσαν στο σανίδι. Οι άντρες καμαρωτοί κι αρχοντικοί, με σεβασμό στην ζαγορίσια χορευτική κίνηση. Το Ζαγορίσιο σκέλος έκλεισε με την «Φράσια» (Ευφρόσυνη) και γυρίσματα.

Με ευφροσύνη χειροκροτήσαμε όλους τους συντελεστές επί σκηνής κι αποχωρίσαμε ευτυχώς.

Απόστολος Ντιναλέξης

Αγγελική (Κούλα) Τζαλμακλή-Χατζηγιάννη

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Η Κούλα γεννήθηκε στα Γιάννενα πριν από 94 χρόνια. Πατέρας της ο Χαρίλαος Τζαλμακλής από αρχοντική οικογένεια, που ο ιστορικός μας Ιωάννης Λαμπρίδης την αναφέρει κοντά στ' Αρχιμανδρείο.

Ο πατέρας της ασχολήθηκε με το εμπόριο στην περιοχή του Κουρμανιού. Μητέρα της η Ανδρονίκη Βογά απ' το Καπέσοβο Ζαγορίου απ' την μεγάλη οικογένεια των ζωγράφων Μπογάδων και πολλών δασκάλων. Ο αδερφός της κυρα-Νίκης ο Αναστάσης, εφοριακός, ο άλλος ο Ιωάννης στρατηγός. Μεγάλο σόι, είχε κι άλλα τέσσερα αδέρφια.

Ο υπογράφων σε αλιβερίσι με την θεία

Αδερφός της Κούλας ο Γιώργος Τζαλμακλής που έφυγε για την άλλη ζωή εδώ και χρόνια. Ο Γιώργος διαδέχτηκε τον πατέρα του στο μαγαζί στο Κουρμανιό (γαλακτοπωλείο, ζαχαροπλαστείο, μπακάλικο). Παιδί του Γιώργου ο σημερινός βουλευτής Κατερίνης κ. Χαρίλαος Τζαλμακλής. Τρίτο αδέρφι της η Ελένη χήρα Ιωάννη Ζούκη, που ζει στα Γιάννενα με τις δύο κόρες της.

Η Αγγελική Τζαλμακλή τελείωσε τα σχολεία των Γιαννίνων. Από τα εφηβικά της χρόνια ζωηρή και δραστήρια με ανάμιξη στο πολιτικό γίνεσθαι, όπως και ο αδερφός της Γιώργος. Παντρεύτηκε τον Πειραιώτη Κων/νο Χατζηγιάννη, γόνου μεγάλης οικογένειας. Με τον Κώστα απόκτησαν δυο παιδιά. Τον Γιώργο, γνωστό δικηγόρο των Γιαννίνων, που χάθηκε πρόωρα προδομένος απ' την καρδιά του και την Αργυρώ (Μπέτη). Ο

θάνατος του γιου τους πλήγωσε ανεπανόρθωτα και σε λίγο ο πατέρας του Κώστας πήγε να τον συναντήσει. Η Κούλα κράτησε μέσα της τον πόνο κι εξωτερικεύτηκε με το γράψιμο.

Έζησε και ξεπέρασε πολλές καταστροφές. Το κατάστημα της οικογένειας πτώχευσε και ξαναστήθηκε απ' την αρχή. Θάνατοι προσφιλών προσώπων. Οικονομικές δυσκολίες βαριές. Κουράγιο αξεπέραστο κι η Κούλα όρθια.

Το Καπέσοβο ήταν χαραγμένο στην καρδιά της Κούλας. Τα καλοκαίρια η κυρα-Νίκη έπαιρνε τα παιδιά της για διακοπές στο χωριό, όπου τα περίμενε με ανοιχτές αγκαλιές η κυραμάννα η Αφροδίτη. Τα παιδιά (Κούλα, Γιώργος, Ελένη) εντάχτηκαν στην κοινωνία του χωριού και στα δρώμενα. Παιχνίδια, αποκομιές, μαλώματα, φιλίες. Η Ελένη αγόρασε σπίτι στο Καπέσοβο, η Κούλα με τον Κώστα νοίκιαζαν δωμάτια σε αρχοντικά σπίτια και περνούσαν τις διακοπές τους. Ο Κώστας συνταξιοδοτήθηκε πρώτος κι ανέβαινε το Σαββατοκύριακο και μόνος του ακόμα για καθαρό αέρα και μουαμπέτι. Στο μεσοχώρι με καφέ ή ουζάκι και κουβέντα χαλαρή στη σκιά της πλατάνου. Η Κούλα μετά την σύνταξη της τακτική στο Καπέσοβο κάθε καλοκαίρι.

Η Κούλα ήξερε καλά όλους τους καπεσοβίτες κι απ' την ορμή κι απ' την ανάποδη. Ήξερε όλα τα π' νόμια. Στις συγγενικές συνάξεις η μνήμη της αξεπέραστη και η γλώσσα της ροδάνι. Εξουσίαζε το ακροατήριο και οι διηγήσεις της αποσπούσαν το ενδιαφέρον. Θέματα κουβέντας ιστορικά, κοινωνικά, σκιαγράφηση προσώπων, μουντσαριές και σεξουαλικό κουτσομπολιό.

Η Κούλα είχε το χάρισμα να χειρίζεται άνετα την ντοπιολαλιά. Η Ζαγορίσια ντοπιολαλιά είχε πολλές ομοιότητες με την Γιαννιώτικη και η Κούλα χρησιμοποίησε και λέξεις με ρίζα τούρκικα ή τα εβραϊκά. Αυτό είναι ολοφάνερο στα γραπτά που άφησε.

Με την πείρα της και τις συμβουλές της βοήθησε τον

Πολιτιστικό Σύλλογο Καπεσόβου στις εκδηλώσεις του και στην έκδοση συλλεκτικών ημερολογίων. Στο ημερολόγιο του συλλόγου για το έτος 2008 είχε συμμετοχή με κείμενό της με τον τίτλο «Το θ'όκο μας Φαρούεστ». Περιγράφει η Κούλα ταξίδι απ' τα Γιάννενα ως το Καπέσοβο, δηλαδή απ' το πρωί ως τα μεσάνυχτα. Γράφει:

«Γίν'κι μου ου αμαξιτός ως τ'ν Ντουβρά!... μιγαλειού!...

Τ' ακ'γα και το ματάκ'γα στα νηπιακά μου χρονάκια τόσο πολύ... που το ακούω ακόμα και τώρα... «Γίν'κι ου αμαξιτός»!!!

Ως τότε ο κοσμάκης έβανε τα ποδαράκια του να δουλέψουν και τα ψώνια του στα μπλάρια, κι έφτανε στη Βρύση του Πασά, κι από κει ορειβασία, σχεδόν κατακόρυφη... στο Ροντοβάνι το αλησμόνητο της κατοχής.

Και κάποτε κατάφεραν... με τον κασμά και τη βαριά... και θα σας γελάσω αν σας πω πως θυμάμαι ότι ήταν ... οδοστρωτήρας... αυτό το μηχανήμα που κόσισε ο κόσμος να το καμαρώσει, σαν περνούσε και ... σίω-νταν ο τόπος.

Ηρωικά δούλεψαν σ' αυτά τα χιλιόμετρα, πάνω στην πέτρα του Μιτσικελιού για να φτάσει ο αμαξιτός στην Ντοβρά!

Πήγαινε αυτοκίνητο για το Ζαγόρ'... θαύμα... μεγαλείο!

Και σαν παίρναν τον ανήφορο, νίλα μας και χαλασιά μας!... Τα καθίσματα... δεν ήταν καθίσματα... ήταν κάτι σαν τάβλες πέρα-πέρα στο πλάτος του μαύρου και του άλαλου του αυτοκινήτου.

Και να βογκάει το αυτοκίνητο και να πετάει την τάπα και να πετάγεται το χουχλαστό το νερό από το ψυγείο... Και να σταματάμε πάλι... και να ξεροκοπούν όλες μαζί οι γυναίκες, κι οι Βλάχες ακόμα μετ' η μαύρη πλινθιά φούστα και τα τσουρέπια με τα ξόμπλια. Κι άλλες φορές φιλες της να τσουβαλιάζονται για το Νταχάου και το Άου-σβίτς. Τότε εντάχτηκε στην ΕΠΟΝ και είχε δράση. Χάρηκε την απελευθέρωση απ' τους κατακτητές και προβληματίστη-

με σ' άλλη στροφή... από την άλλη μεριά, όλοι μαζί!

Σκούξιμο, δεήσεις, «Παναΐα μ', Παναΐα μ'», κι από κάτω, στον κάμπο η Λαψίστα με τα νερά της και τις τούμπες της!

Κάποτε φτάναμε ζωντανοί στον κάμπο της Ντοβράς! Είχαμε σωθεί!

Τρισευχισμένοι πέφταμας στις αγκαλιές των δικών μας, που μας καρτερούσαν με τα μπλάρια έτ'μα... για άλλο μακρινό ταξίδι, νυχτερινό.

— Μωρές, μην αποκουμ'ήθι κι πέσιτι 'που του μπλάρ... ακούγονταν να μας λέει η θεία Βικτώρια... η αγαπημένη ψυχή, ο άνθρωπος της προσφοράς!...

...Πώς άλλαξαν Θεέ μου όλα!...»

Η Κούλα με το Γιωργάκη της

Η Κούλα τ' Τζαλμακλή παιδούλα και έφηβη ωρίμασε την δεκαετία του '30. Έζησε το πεπαιγμένο δικτατορικό, πόλεμο του '40, κατοχή και αντίσταση. Στο βιβλίο της — στο οποίο θα αναφερθώ παρακάτω — γράφει:

«Εκείνο το χειμώνα του '41-'42 λύσσαξε ο καιρός. Όλα μαζεμένα μας τάβαλε. Εννιά φορές χιόνισε —ακόμα το θυμάμαι— και τι χιόνι... χορταστ'κό! Ο κοσμάκης έβαλε χέρι στα γύρω δασάκια, που τότε ήταν φρέσκα-φρέσκα, ούτε δέκα χρόνων δεν ήταν τα καψαρά τα πευκάκια. Όπου ήταν χαλάσματα, δεν απομένει γρεντά και μπένταβρο που να μην μαζωχτεί από τον κοσμάκη».

Αυτή η κατοχή ήταν βάρβαρη. Είδε τις Λιγκιάδες να καίγονται. Είδε τις οβριπούλες φιλες της να τσουβαλιάζονται για το Νταχάου και το Άου-σβίτς. Τότε εντάχτηκε στην ΕΠΟΝ και είχε δράση. Χάρηκε την απελευθέρωση απ' τους κατακτητές και προβληματίστη-

με σ' άλλη στροφή... από την άλλη μεριά, όλοι μαζί!

Αγγελική (Κούλα) Τζαλμακλή-Χατζηγιάννη

κε με τον Εμφύλιο μια που ο αδερφός της Γιώργος είχε ενταχθεί στον ΕΛΑΣ. Με τη λήξη του Εμφυλίου η οικογένεια γύρισε στο σπίτι στο Κουρμανιό. Το σπίτι λεηλατημένο, σώθηκε μια ραπτομηχανή που την είχε η γειτόνισσα. Η Κούλα άρχισε να δουλεύει μοδίστρα για να ορθοποδήσει η οικογένεια. Η δεξιότητα των χεριών της με ζαγορίσιες καταβολές. Κόψιμο, ράψιμο, κέντημα, πλέξιμο. Τα παλιά γύριζαν ανάποδα και γίνονταν καινούργια. Το σπίτι της οικογένειας γεμάτο με έργα των χεριών της Κούλας και της αδερφής της Ελένης. Αίσθηση ζαγορίσιας οικονομίας.

«Η κα Τζαλμακλή - Χατζηγιάννη βίωσε τη μοναδική κοιλτούρα και τις αξίες της Γιαννιώτικης κοινωνίας αλλοτινών καιρών, που έμελλε να διαμορφώσουν το υπόστρωμα για τις σημερινές ονειρικές αναμνήσεις της από αθώες εποχές, γεμάτες θέλητρα. Με αφετηρία το αδιαπραγμάτευτο πάθος της για την πόλη, αποτυπώνει με Γιαννιώτικη ιδιόζουσα προφορά, αλλά πάνω απ' όλα με οξυδέρκεια, το πανόραμα των ηθών και της καθημερινής ζωής, στα Γιάννενα του νοσταλγικού παρελθόντος». Αυτά γράφει ο κ. Β. Κουτσογιάννης στον πρόλογο του βιβλίου της Κούλας.

Οικογενειακή σύναξη

Μετά την συνταξιοδότησή της άρχισε να γράφει τις αναμνήσεις απ' τον περασμένο αιώνα που δημοσιεύονται σε συνέχειες στον «Πρωινό Λόγο». Κι ήρθε η ώρα να γίνουν βιβλίο και να εκδοθούν απ' την ημερήσια εφημερίδα το 2009 με τίτλο «Στα Γιάννενα σας γκιζέρω του περασμένου αιώνα».

Χαρακτηριστικό του γραψίματος της Κούλας η ντοπιολαλιά. Γιαννιώτικη και Ζαγορίσια λαλιά με συγκοπές φωνηέντων, με περικοπές, με λεξιλόγιο πολυεθνικό. Τα νημάτα των κειμένων της Κούλας κατανοητά και δεμένα με τον προφορικό λόγο. Το βιβλίο της, όπως αναφέρονταν είχε ευρεία αποδοχή και ήδη έχει εξαντληθεί.

Η Κυρά Κούλα (δύο κεφαλαία Κ) ήταν ανεξάντλητη και ακούραστη. Συνιδρυτής του «Συλλόγου Παλιών Γιαννιωτών» και για χρόνια Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με άξιους συνεργάτες. Δραστηριότητες πολιτισμικές άπειρες και χρήσιμες. Η ιστορία, το παρελθόν μας διδάσκει. Μετά την έκδοση του βιβλίου της συνέχιζε να γράφει και τα κείμενά της ν' αποκτήσουν ευρύ κοινό μέσα απ' τις σελίδες του «Πρωινού

Λόγου».

Την ημέρα της κηδείας (18-3-2019) ο «Πρωινός Λόγος» στέλνει το τελευταίο αντίο στην Κούλα και μεταξύ άλλων η κ. Εύη Κουτσογιάννου γράφει:

«Εδώ και πολλές δεκαετίες η κυρά Κούλα άφησε την δική της σφραγίδα στην πνευματική και κοινωνική ζωή της πόλης, με την ενεργό συμμετοχή της σε πολλές εκδηλώσεις συλλόγων και οργανώσεων και κυρίως σαν Πρόεδρος του Συλλόγου Παλιών Γιαννιωτών, από τα μέλη του οποίου έχαιρε ιδιαίτερης εκτίμησης και σεβασμού».

Στο φύλλο της 20-3-2019 της ίδιας εφημερίδας ο κ. Γιώργος Γιαννάκης στη σελίδα του γράφει: «Μολόγαγε ιστορίες απ' τα παλιά έτσι όπως είχαν χαραχτεί στη μνήμη της και δεν άφηγε τίποτα να πέφτει κάτω. Ήταν εκείνη που μέσα από τούτη εδώ την εφημερίδα στοίχειωνε το παρελθόν χωρίς να χαρίζεται στο παρόν κανοντας πάντοτε τις συγκρίσεις. Ο λόγος απλός, κατανοητός και προπάντων καλοβαλμένος. Το καυστικό της χιούμορ ήταν εκείνου που την έκανε ξεχωριστή και ήταν εκείνο που σ' έκανε να ρουφάς κάθε της λέξη στα κείμενά της. Η ίδια έδειχνε ν' απολαμβάνει αυτόν τον τρόπο επικοινωνίας με τον έξω κόσμο».

Αλλά και ο κ. Κώστας Αγόρης στις 21-3-2019 στην ίδια αυτή εφημερίδα γράφει: «Η κυρά Κούλα θα μας λείψει. Είναι σίγουρο ότι το γράψιμο την έκανε από τη μία να ξεχνάει τους πόνους και τα βάσανα και από την άλλη της έδινε την ευκαιρία να ταξιδεύει στο παρελθόν ανασύροντας αναμνήσεις από ένα πραγματικό νοητό «θησαυροφυλάκιο» πολλών δεκαετιών».

Ο «Ηπειρωτικός Αγών» στις 19-3-2019 αποχαιρετά την Κούλα με φωτογραφία της και σχολίο της κ. Λουκίας Τζάλλα: «Ίσια μ' δώ ήταν... ως εδώ ήταν το νήμα της ζωής για την πάντα γελαστή κυρά Κούλα, την παλιά Γιαννιώτισσα που χάριζε γέλιο, φως από το φως και δύναμη από τη μαχητικότητά της σε

όσους τη συναναστρέφονταν. Με ένα τριαντάφυλλο από το μπαχτσέ μας κι εμείς κρατώντας, την αποχαιρετούμε με κείνο το «καλό νύχτωμα» που έλεγε η ίδια».

Στην εξόδιο ακολουθία η κ. Αγγελική Καψάλη εκ μέρους του Συλλόγου Παλιών Γιαννιωτών αναφέρθηκε στην ξεχωριστή προσωπικότητα της μεταστάσης. Συγκινημένος την αποχαιρέτησε και ο μηχανικός Γιάννης Ρούκας ερευνητής της κοινωνίας της πόλης των περασμένων χρόνων.

Στο φύλλο της 22-3-2019 του «Πρωινού Λόγου» η κ. Μαίρη Κολιού δημοσιεύει εκτενή νεκρολογία για την «Κουλίτσα».

Οι Καπεσοβίτες συνέρρευσαν στον Άγιο Νικόλαο Κοπάων για το ύστατο χαιρετή στην Κουλίτσα. Πήρε μαζί της τα χαιρετίσματά μας στον Γιώργο και στον Κώστα. Τέλος και ο Σύνδεσμος Ζαγορίσιων Ιωαννίνων την ετήσια πολιτιστική του εκδήλωση στις 17-3-2019, στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννίνων, την αφιέρωσε στη μνήμη της Αγγελικής Τζαλμακλή.

Ο Κώστας, η Κούλα, η ανειμιά στο σεργιάνι

Ο υπογράφων, ανιψιός της Κούλας εξ αγχιστείας, είχα την ευκαιρία να ακούσω και να μάθω πολλά για το Καπέσοβο, για τους ανθρώπους που έφυγαν, για την περασμένη κοινωνία του χωριού. Πέρα απ' τα σοβάρια, είχαμε και τους μουσειελάδες. Κι η Κούλα ήταν λίγο αθυρόστομη, ιδίωμα του χωριού μας άνευ παρεξηγήσεως. Απ' τα σοβάρια στα πιπεράτα. Έφυγε με χαμόγελο.

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Ο Κώστας, η Κούλα, η ανειμιά στο σεργιάνι

Ο υπογράφων, ανιψιός της Κούλας εξ αγχιστείας, είχα την ευκαιρία να ακούσω και να μάθω πολλά για το Καπέσοβο, για τους ανθρώπους που έφυγαν, για την περασμένη κοινωνία του χωριού. Πέρα απ' τα σοβάρια, είχαμε και τους μουσειελάδες. Κι η Κούλα ήταν λίγο αθυρόστομη, ιδίωμα του χωριού μας άνευ παρεξηγήσεως. Απ' τα σοβάρια στα πιπεράτα. Έφυγε με χαμόγελο.

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Ο Κώστας, η Κούλα, η ανειμιά στο σεργιάνι

Ο υπογράφων, ανιψιός της Κούλας εξ αγχιστείας, είχα την ευκαιρία να ακούσω και να μάθω πολλά για το Καπέσοβο, για τους ανθρώπους που έφυγαν, για την περασμένη κοινωνία του χωριού. Πέρα απ' τα σοβάρια, είχαμε και τους μουσειελάδες. Κι η Κούλα ήταν λίγο αθυρόστομη, ιδίωμα του χωριού μας άνευ παρεξηγήσεως. Απ' τα σοβάρια στα πιπεράτα. Έφυγε με χαμόγελο.

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Καλή ανάπαυση Κυρά Κούλα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Παρουσιάστηκε πρόσφατα στην Αθήνα

Πλήθος κόσμου στην εκδήλωση για το βιβλίο του Δρ. Σταύρου Χρ. Τσέτση

Την εκδήλωση χαιρέτησε ο πρόεδρος του Ευρωπ. Κοινοβουλίου

Παρουσία πολιτικών, εκπροσώπων του ακαδημαϊκού, πνευματικού, επιχειρηματικού και ναυτιλιακού κόσμου, παρουσιάστηκε το μεσημέρι της Δευτέρας, στα Γραφεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Αθήνα, το συλλογικό βιβλίο «Μνήμη και Αστικό Φαινόμενο» (Εκδόσεις «Μίλητος») σε επιμέλεια του Δρ. Σταύρου Χρ. Τσέτση.

Χαιρετισμούς απηύθυναν ο **Antonio Tajani**, Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και ο **Γιώργος Πατούλης**, Πρόεδρος της ΚΕΔΕ, υπό την αιγίδα της οποίας πραγματοποιήθηκε η Έκδοση.

Το βιβλίο παρουσίασαν η Μαρία Καραμανάφ, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο καθ. **Μάνος Μπίρης**, η κ. **Evelyn Huylebroeck**, Βουλευτής Βρυξελλών και τ. Υπουργός Περιβάλλοντος και η κ. **Ana Donati**, τ. βουλευτής, γερουσιαστής και Υπεύθυνη Κινητικότητας Kyoto Club, οι οποίοι συμμετείχαν και στο συλλογικό εγχείρημα.

Στο τόμο συμμετείχαν 51 συν-συγγραφείς από 10 ευρωπαϊκές χώρες, μεταξύ των οποίων οι καθ: **Αθανάσιος Αραβαντινός**, **Θάνος Βλαστός**, **Γιώργος Σαρηνιάννης**, **Κων/νος Σερράος**, η Δήμαρχος Μαδρίτης **Ana Botella**, οι Δήμοι του Ζάγκρεμπ, της Βαρκελώνης, του Δουβλίνου, του Βουκουρεστίου, του Μπιλμπαό, η κ. **Βούλα Τσέτση**, Γενική Γραμματέας των Πρασίνων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, **Michael Cramer** και οι εικαστικοί, **Νέλλα Γκόλαντα**, **Ασπασία Κουζούπη**, **Myriam Caskey**, οι καθηγητές **Virginio Bettini**, **Pier Luigi Cervellati**, **Francesco Indovina**, **Teressa Colletta**, κ.α.

Μεταξύ των παρεβρισκομένων ήταν ο **Κωστής Χατζηδά-**

κης. Αντιπρόεδρος της ΝΔ, οι τ. υπουργοί **Μαριέτα Γιαννάκου** και **Ανδρέας Ζαΐμης**, Πρέσβεις, η Σύμβουλος Επικρατείας **Ελένη Παπαδημητρίου** και πλήθος κόσμου.

Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου **Antonio Tajani**, στον πρόλογό του υπογράμμισε: «Ευρώπη» και «Πόλη»: δύο έννοιες αλληλένδετες. Οι αρχές και οι αξίες πάνω στις οποίες θεμελιώνεται η πρώτη Δημοκρατία, Ελευθερία, Δικαιοσύνη, Ισονομία. Αλληλεγγύη— γεννήθηκαν και αναπτύχθηκαν στη δεύτερη. Συμβαδίζοντας με την τελευταία, μόνον μετά από αμέτρητες προκλήσεις, η Ευρώπη έφθασε στην εκαθίδρυση».

Ο επιμελητής Δρ. Σταύρος Τσέτσης, ο οποίος συντόνισε την παρουσίαση, τόνισε ότι «είναι η πόλις», ο γενέθλιος τόπος των αξιών που διαμόρφωσαν την Ευρώπη και έγιναν κτήμα του δημοκρατικού αισθηματος των λαών της.

Είναι «η πόλις», που για κάθε εκτροπή απ' αυτές τις αξίες—και η Ευρώπη στη μακρόχρονη ιστορία της, γνώρισε καλά αυτή την όψη-επιπόνηση την «ύβριν» — «αδικία προς ατιμάν φέρουσα» και την «κάθαρσιν», το ξεχώρισμα των χειρότερων από τα καλύτερα. Η ένωση έχει την υψίστη υποχρέωση να δίνει συνεχή μάχη για τη διαφύλαξη, διατήρηση και ανάδειξή της— αυτό προϋποθέτει πολιτική— ουσιαστική— σε κοινοτικό επίπεδο, ως εδραία υποστήριξη στις τοπικές κοινωνίες, που έχουν (και) την ευθύνη και στους κατ' εξοχήν αποδέκτες, τους πολίτες της Ευρώπης.

(Πρωινός Λόγος, 1/3/2019)

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΩΝ

Εκδρομή στα μαρτυρικά Καλάβρυτα

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπραγγέλων διοργάνωσε εκδρομή στα μαρτυρικά Καλάβρυτα το διήμερο 13-14 Απριλίου 2019 με σκοπό τη σύσφιξη των σχέσεων των μαρτυρικών πόλεων και χωριών. Είχαμε την ευκαιρία να γνωριστούμε με τοπικούς φορείς (Δήμο Καλαβρύτων, Πολιτιστικό Σύλλογο) και να ανταλλάξουμε απόψεις σχετικά με τον τρόπο προβολής της κοινής μας ιστορίας, να επισκεφτούμε μεταξύ άλλων στον Τόπο Θυσίας και το δημοτικό μουσείο καλαβρυτινού ολοκαυτώματος.

Ο Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Ασπραγγέλων
Ζαμπακόλας Θεόδωρος

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑΣ

Εθελοντικές δράσεις

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λεπτοκαρυάς «Το Λιασκοβέτσι» σας ενημερώνει για τις προγραμματισμένες εθελοντικές δράσεις για το χρονικό διάστημα Μάρτιος-Μάιος 2019

1) Κυριακή 24 Μαρτίου 10:00 Καθαρισμός εντευκτηρίου και διαμόρφωσης μέλους της αίθουσας σε χώρο δημιουργικής απασχόλησης για παιδιά και νέους.

2) Κυριακή 24 Μαρτίου 10:00 βάψιμο, συντήρηση στο Κιόσκι στη θέση «Γκορμπές» (οι ως άνω δράσεις θα είναι ταυτόχρονες. Σε περίπτωση βροχής θα πραγματοποιηθεί μόνο η δράση εντευκτήριο).

3) Κυριακή των Βαΐων 21 Απριλίου 10:00 καθαρισμός της εκκλησίας του Αγίου Νικολάου.

4) Τετάρτη 1 Μαΐου 10:00 Πρωτομαγιά με καθαρισμό-ανάδειξη του γεφυριού στη θέση «Μπούτσι». Θα κολουθήσει πικνικ στο γεφύρι.

Η παρουσία σας θα μας χαροποιούσε ιδιαίτερα, καθώς ο σύλλογος βασίζεται στη συμμετοχικότητα και την προσφορά όλων, προκειμένου να επιτευχθεί η πολιτιστική ανάδειξη του τόπου μας μέσω της ομόνοιας, σύμπνοια και συνεργασία.

Για το Δ.Σ.

Αριστέα Παναγιωτοπούλου

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΒΑΛΛΑΡΙΟΥ

Κοπή Βασιλόπιτας

Το Σάββατο του Αγίου Θεοδώρου ο Μορφωτικός Σύλλογος Καβαλλαρίου, έκοψε τη βασιλόπιτα για το νέο έτος στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου του χωριού.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν πολλοί χωριανοί και ξένοι και τιμήσαν με την παρουσία τους ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Βασίλειος Σπύρου, ο κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου και μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ζαγορίου, πρώην και νυν. Την πίτα έκοψε η κυρία Γιαννούλα Οικονόμου, συνταξιούχος εκπαιδευτικός. Ήταν μια εκδήλωση ευχάριστη, μέρα ανοιξιάτικη και ο σύλλογος πρόσφερε νηστήσιμα και μη εδέσματα και εκφράστηκαν απόψεις ενημερωτικές απ' τον κ. δήμαρχο και ευχές από άλλους που ζητήθηκε να δώσουν τον χαιρετισμό τους. Εκφράζουμε και σ' όλους τους απόντες και απανταχού χωριανούς τις ευχές για το νέο έτος

Απ' όσα θυμάται η Μαριγούλα Καρπούζη

Η πολύ αγαπητή Μαριγούλα, νύφη στο Τσερβάρι, που έζησε μια ζωή και το αγαπά ιδιαίτερα όπως και τα παιδιά της η Έφη και ο Χαρίτος, θυμάται και μολογεί πολλά απ' τα παλιά.

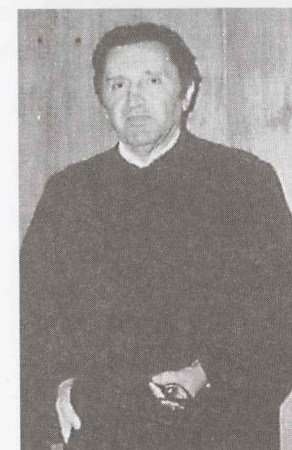
Η **Κοντέτα**. Το Τσερβάρι είχε τρεις γι�τρώους εκείνο τον καιρό. Ο Πριμκήρης είχε κανονισμένη την επίσκεψη άσχετα από το αποτέλεσμα. Αυτό το έλεγαν «Κοντέτα».

Ελένη Δούβλη

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ε. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ

(1928-2019)

Με ανείπωτη θλίψη και οδύνη πληροφορηθήκαμε εδώ στην ΙΛΕΖ, το θάνατο του φίλου, εξέχοντα επιστήμονα και παθιασμένου Ζαγορίσιου σ. αρεοπαγίτου Βασίλη Λαμπρίδη.

Γεννημένος στο Δελβινάκι, χωριό της δασκάλας μητέρας του, όταν ο πατέρας του αείμνηστος Στάθης Λαμπρίδης διακονούσε την εκπαίδευση ως φιλόλογος καθηγητής στη διπλανή Πωγωνιανή, όπου κι ο ίδιος πέρασε τα μαθητικά του χρόνια.

Γόνος της ιστορικής οικογένειας Λαμπρίδη, συγγενής του γνωστού ιστοριοδίφη Ιωάννη Λαμπρίδη από τα Άνω Πεδινά (Άνω

Σουδενά), το χωριό του που λάτρεψε και περνούσε κοντά του σχεδόν όλα τα καλοκαίρια στο πατρικό του.

Τελευταία πολύτιμη προσφορά στην Ι.Λ.Ε.Ζ. και το περιοδικό «Το Ζαγόρι μας» το αξιόλογο πόνημά του «Αναμνήσεις και εκμυστηρεύσεις ενός δικαστή», το 2016. Αναφέρεται σ' αυτό στη συμμετοχή του ως δικαστής σε δυο μεγάλες δίκες, τη δίκη Λαμπράκη, τη δίκη του Ειδικού Δικαστηρίου και τη θητεία του στο ΑΣΕΠ και ΕΣΡ.

Ο θάνατός του μια ακόμη απώλεια για το χειμαζόμενο Ζαγόρι. Θα τον θυμόμαστε πάντα σαν έναν Ζαγορίσιο που τίμησε και τον τόπο του και το όνομά του. Στη σύζυγό του και την κόρη του τα πιο θερμά και ειλικρινή συλλυπητήρια.

Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ

ΜΝΗΜΗ ΘΑΝΑΣΗ ΔΡΟΥΓΙΑ

Προ ημερών αποδήμησε εις Κύριον ένας ακόμη λάτρης του αθλητισμού σε όλες τις εκφάνσεις του. Ποδόσφαιρο, μπάσκετ, βόλεϊ και χορευτικά και με ένα σωρό άλλα καταπιάστηκε.

Ήταν ο Θανάσης Δρούγιας άριστος γυμναστής, δημιουργικότατος, ακούραστος εργάτης στον τομέα του, άνθρωπος γλυκομίλητος, καλосυνάτος, προσηνής.

Για μένα προσωπικά ήταν πολύ αγαπητός, αν και εκείνα τα όμορφα δημιουργικά χρόνια του αθλητισμού δεν τον είχαμε εμείς που ως αθλητές τότε αγωνιζόμασταν, παρά μόνον ως αντίπαλο στους σχολικούς αγώνες μπάσκετ και βόλεϊ. Εκείνος ήταν στο ιδιωτικό γυμνάσιο της πόλης και στην Πωγωνιανή. Μετέπειτα έγινε πολύ αγαπητός φίλος της οικογένειας και ως φίλος του αθλησμονητού δικού μας ανθρώπου Λάκη Στεργίου.

Προσκεκλημένος της αθλητικής εκπομπής «Αθλητικό ραντε-βού» της οποίας την επιμέλεια είχε ο Λάκης μαζί με τον Νίκο Τσόλη, ανέπτυσε τις ιδέες και τα πιστεύω του, που αφορούσαν στον αθλητισμό.

Στη σύζυγό του την αγαπητή μας Βιβή με την οποία κάναμε μαζί γυμναστική και σάουνα, στα παιδιά του Χρόνη εξαίρετο ορθοπεδικό και τη γλυκιά του Κόρη Κατερίνα παιδίατρο, υποβάλλουμε τα θερμότερα συλλυπητήρια με την υπόσχεση, ότι πάντα θα θυμόμαστε τον πατέρα τους με αγάπη και σεβασμό.

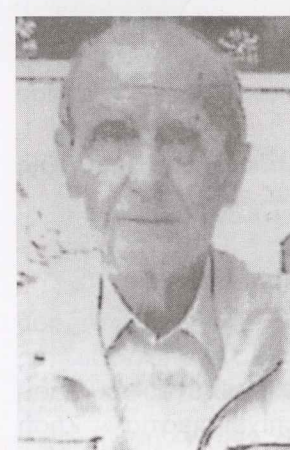
Ας γαληνέψει εκεί που είναι, παρέα με το φίλο του το Λάκη και ας θυμηθούν τα όσα ευχάριστα έζησαν επί γης.

Ελαφρύ το χόμα που σε σκεπάζει ας είναι, Θανάση μας. Αντίο σου. Θα μας λείψεις πολύ.

Λουίζα Στεργίου-Αγγελουπούλου

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ

(1924-2019)

Έφυγε από τη ζωή για τα εργαστήρια των αγγέλων ένας σπουδαίος λεπτογράφος χειροτέχνης της παλαιάς φρουράς της Γιαννιώτικης αργυροχοΐας. Μικρασιατική ήταν η καταγωγή του και οφείλεται στους γονείς του Θεόφιλο και Ευρώπη, που εγκαταστάθηκαν ως πρόσφυγες στα Ιωάννινα με την ανταλλαγή των πληθυσμών (1922-23) μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας. Συγγενής του ήταν ο Μητροπολίτης Ξάνθης Πολύκαρπος Ψωμιάδης, ο οποίος εισηγήθηκε στον τότε πρωθυπουργό της Ελλάδος Ελευθέριο Βενιζέλο την μεταφορά της Εικόνας της Παναγίας Σουμελά από τον Πόντο στην Ελλάδα.

Η οικογένεια Ψωμιάδης στα Ιωάννινα ήταν επταμελής. Ο πατέρας του Βαγγέλη Θεόφιλος, τοαγκάρης στο επάγγελμα, απέθανε νέος, αφήνοντας τα ορφανά επτά παιδιά του στην μητέρα Ευρώπη με την ευθύνη της οικογένειας να αναλαμβάνει ο μεγαλύτερος αρσενικός, ο Βαγγέλης. Καθοριστική ήταν η φιλία του με τον γνωστό κοσμηματοπώλη των Ιωαννίνων Γεράσιμο Ιωαννίδη. Ο Βαγγέλης μύηθηκε στην ασημοουργική—επάγγελμα καύχημα της Πόλης—από τον Ιωαννίδη και ως καλλιτέχνης ήταν ο βασικός τροφοδότης κοσμηματοποιός στο κατάστημά του.

Το 1961 παντρεύτηκε την μεγαλονοικοκυρά **Βασιλική Ζινδριλή** από τον Ελαφότοπο Ζαγορίου και απέκτησε δυο γιους το Θεόφιλο και τον Δημήτρη. Εξελίχθηκε σε μεγάλ τεχνίτη και η φήμη του ξεπέρασε τα όρια των Ιωαννίνων, έτσι που το κανάλι της ΕΤ3 του αφιέρωσε ολόκληρη εκπομπή.

Εργα του δωρεές υπάρχουν στο Μουσείο στα Λιθαρίτσια και το Μουσείο Κάστρου (βασιλικό περίπτερο). Το Ίδρυμα Πολιτισμού της Τράπεζας Πειραιώς του edώρισε τον τόμο σχετικό με την τέχνη της αργυροχοΐας. Εδίδαξε επίσης στην Τεχνική Επαγγελματική Σχολή Ιωαννίνων για αρκετά χρόνια και ανέδειξε πολλούς μαθητές του τεχνίτες.

Έφυγε από τη ζωή στις 21/01/2019 αφήνοντας το αργυρό του σφουρηλάτο και συρματερό αποτύπωμα στην καλλιτεχνική συνείδηση της πόλεως των Ιωαννίνων, με τις ιδιαίτερα προσωπικές καλαισθητικές αξίες της δημιουργικότητάς του.

Φιλάτε Βαγγέλη, είθε τα έργα που παρέδωξες να γίνουν αιτία οργανικής συνέχειας, εμπλουτισμού και ανάκαμψης της μονακριβής τέχνης της αργυροχοΐας, που εξακολουθεί στα Γιάννενα παρά τους διασυρμούς από τα ψευτοκοσμήματα της πρέσας.

Μιχάλης Οικονομίδης

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΚΑΜΗΣ

Ο Πέτρος Βακάμης μας άφησε χρόνους. Σαν άλλος Λεωνίδα φύλαγε θερμότητες στο Κουκούλι, όπου και κηδεύτηκε στις 25-2-19. Μόνιμος κάτοικος στο χωριό με την σύντροφό του Μαρία. Υπηρέτησε το Κουκούλι σαν κλητήρας της Κοινότητας και ασχολήθηκε συμπληρωματικά με την γεωργία και την κτηνοτροφία. Υπηρέτης της εκκλησίας στο ψαλτήρι, στα καντήλια, στο θυμιατό. Άνθρωπος ήρεμος και ήσυχος ασχολούνταν με τη δουλειά του, το σπίτι του και τα εκκλησιαστικά. Τ' αδέρφια του Γιάννης και Σπύρος, συνδρομητές και συνεργάτες του περιοδικού μας, εγκατεστημένα στη Βέροια, έρχονται στη γενέτειρά του Πάσχα και καλοκαίρι κι ο Πέτρος τους δέχονταν με αγάπη και χαρά. Ο Πέτρος με τον τρόπο

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

του ενδιαφέρονταν για το χωριό του και για το Ζαγόρι. Συνδρομητής και αναγνώστης του περιοδικού μας, λίγο πριν φύγει απ' τον κόσμο τούτο μας έστειλε την συνδρομή του. Εμείς στέλνουμε εκεί ψηλά που βρίσκεται τις προσευχές μας και την ευχή μας «αιωνία η μνήμη του». Στη χήρα του Μαρία, στα παιδιά του Ειρήνη και Μηνά και στ' αδέρφια του Γιάννη και Σπύρο απευθύνουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Απόστολος Ντιναλέξης

NTINA Z. BOYRH (1933-2019)

Η κοίμηση της Αθηνιώτισσας αλλά και Ζαγορίσιας γυναίκας, της NTINAZ BOYRH συζύγου του πασίγνωστου επιχειρηματία Ζήση Βούρη, από την Καλουτά Ζαγορίου, επήλθε στις 8 Μαρτίου 2018 στο σπίτι της στην Άνω Γλυφάδα Αττικής, μετά από μακροχρόνια περίοδο δοκιμασίας της υγείας της, που την απάλυναν, όμως: η θερμότητα και ακράδαντη, από νεότητα, πίστη της στον Θεό και η πηγαία, απέραντη και θυσιαστική αγάπη και συνεχής διακονία του κατά πάντα εξαιρετού συζύγου της και των λατρεμένων παιδιών και εγγονιών της. Η εξόδιος ακολουθία και ο ενταφιασμός της έγιναν την επομένη στο κοιμητήριο της περιοχής τους, όπου και συμπροσευχήθηκαν (πέραν των πολλών οικείων της) αρκετοί συγχωριανοί Καλοταίοι, γείτονες, γνωστοί και φίλοι, που έτρεφαν μεγάλη αγάπη και εκτίμηση στο πρόσωπό της. Οι λίγες γραπτές ψηφίδες που θ' ακολουθήσουν, αποτελούν μια αδρομερή σκιαγράφιση του προσώπου της πεφилημένης συγχωριανής μας, της αείμνηστης Ντίνας Βούρη.

1. Ήταν η πιστή, η σεμνή, η ενάρετη, η ιδανική και αφοσιωμένη σύζυγος, που γνώριζε να κάνει ευτυχισμένη την οικογένειά της. Μοιράστηκε χαρές και λύπες με τον εξαιρετικό σύζυγο της ζωής της Ζήση (Ζήκο). Κοινό ήταν το ποτήριο της ζωής, όπως συμβολικά το ήπιανε, όταν ενώθηκαν σφιχτά με το μυστήριο του γάμου. Γι' αυτό ευλογήθηκε απ' τον Θεό στο να έχει χαριτωμένα και ευτυχισμένα παιδιά και εγγόνια. Βρήκε εφαρμογή στον εαυτό της ο λόγος κάποιου σοφού, που είχε πει: Η δόξα της γυναίκας είναι η εκτίμηση του άνδρα που η τέρψη της η ευτυχία της οικογένειάς της.

2. Στη ζωή της έδειξε, ότι κατείχε και **έπαιξε καλά τον ρόλο της στοργικής παιδαγωγού μητέρας και της παραδοσιακής γλυκόλογης και λατρευτής γιαγιάς.** Καρπός και απαύγασμα αυτής είναι τα εκλεκτά παιδιά της και τα τρισαγαπημένα εγγόνια της. Αυτές είναι οι ολοκληρωμένες προσωπικότητες με την κοινωνική τους καταξίωση. «Η συμπεριφορά ενός παιδιού είναι πάντοτε έργο της μητέρας του», είχε πει πολύ εύστοχα ο γνωστός Μ. Ναπολέων. Άριστη παιδαγωγός όμως την ανέδειξαν όχι τα τυπικά διπλώματα (που ασφαλώς δεν διέθετε), αλλά το έμφυτο ένστικτο της παιδαγωγούσας μητέρας, το «**πανεπιστήμιο**» της ζωής και προπάντων οι χριστιανικές αξίες, πάνω στις οποίες και η ίδια είχε θεμελιώσει τη ζωή της. Υπήρξε «η γεννήτρα και η τεχνίτρα της ζωής», όπως έγραφε και ο ποιητής Κ. Παλαμάς.

3. Ήταν εξοπλισμένη με το **εφόδιο της δυνατής και βαθιάς πίστης στον Θεό, την Παναγία και τους αγίους της Εκκλησίας μας** είχε **συρριζωθεί με τις ζειδωρές και γονιμοποιές ρίζες της αειφόρου ελληνικής και χριστιανικής παράδοσης.** Η χριστιανική πίστη την έκανε άνθρωπο δυναμικό και με ισχυρή θέληση για δημιουργία και ζωή και να δίνει νόημα σ' αυτήν. Την

καλλιέργησε τόσο πολύ, που έγινε άνθρωπος της καλοσύνης και του μεγαλείου της ψυχής, της αγάπης και της προσφοράς, της ανεξικακίας και υποχωρητικότητας, της υπομονής και της κατανόησης, του αγώνα και της θυσίας, της κοινωνικότητας και της φιλίας, του χαμόγελου και της χαράς. Μ' αυτές (και άλλες αρετές) και αξίες «**μπόλιασε**» τον ιστό της ζωής των παιδιών, που κι αυτά με τη σειρά τους πάνω σ' α αυτές θεμελιώσαν την εν γένει ζωή της. Το ίδιο έκανε και για τα εγγόνια της ως παιδαγωγούσα γιαγιά, ως «**δυο φορές μητέρα**», κατά τη θυμοσοφία του λαού. Είχε μεγάλη δύναμη, υπομονή και κουράγιο να μεγαλώσει τα παιδιά της και τα παιδιά των παιδιών της, να τα συμβουλεύει, να... Τα φρόντισε, τα πήρε από το χέρι και τα οδήγησε στην άλλη μάνα, την Εκκλησία, και τους έδειξε γενικά το σωστό δρόμο της ζωής. Ο σπόρος που έσπειρε απέδωσε πλούσιους καρπούς. Τα οδήγησε όμως και προς το χωριό, την Καλουτά, τη γενέτειρα του συζύγου της.

Τα έκανε να τ' αγαπήσουν, όπως τ' αγάπησε και η ίδια και το επισκεπτόταν συχνά και επί πολύ. Εκεί, ιδιαιτέρως το καλοκαίρι, εβίωνε και τηρούσε η ίδια με την οικογένειά της όλα τα ήθη και έθιμα της ελληνορθόδοξης παράδοσης.

Αγαπητή μας Ντίνα, η επίγεια παρουσία σου ήταν για όλους μας αξιμίμητο παράδειγμα ζωής. Τις αρετές και το ήθος σου τα άφησε σαν παρακαταθήκη ιδιαίτερα στα αξια και ενάρετα παιδιά σου και τα ωραία εγγόνια σου, για να συνεχίσουν πάνω στα χνάρια σου, προσθέτοντας τις δικές τους αρετές ως άξιοι απόγονοί σου.

Εμείς οι άλλοι, συγχωριανοί και φίλοι, αφού ευχηθούμε να σ' αναπαύει ο Θεός «εν χώρα ζώνταν και δικαίων», και απ' εκεί ψηλά να συνεχίζεις να μένεις σκέπη και ευχή στο πλάγι των δικών σου, δεν έχουμε να κάνουμε κάτι άλλο, παρά μόνο να σου προσφέρουμε ένα μπουκέτο λουλούδινων ποιητικών στίχους:

*Ντίνα μας αρχόντισσα, ηύρες θεϊκό λιμάνι,
όπου η πόρτα του βοριά καθόλουδ' εν το πιάνει.
Εγείρες να ξεκουραστείς, τέλειωσ' η αγωνία,
άντε καλό παράδεισο και η μνήμη σου αιωνία!*

Πάυλος Αθ. Παλούκας
Επίτ. Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε.

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ ΤΣΟΥΜΑΝΗΣ

Έφυγε από τη ζωή στις 15 Γενάρη και κηδεύτηκε στον Ι. Ν. της Αναστάσεως του Κυρίου στο Πανόραμα Θεσσαλονίκης, ένας ξεχωριστός και χαρισματικός Κουκουλιώτης Σαρακατσάνος, ο ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ ΤΣΟΥΜΑΝΗΣ.

Πολλοί οι συγγενείς και φίλοι του από τα Γιάννινα και τη Θ/νίκη που τον αποχαίρετησαν στο τελευταίο του ταξίδι. Γιος του μεγαλοτσέλιγκα και κτηματία Μιχάλη Ανδρ. Τσουμάνη και της Αθηνάς Κολοβού, κόρης του γνωστού καπετάνιου της Β. Ηπείρου Βασίλη Κολοβού από τη Σωτήρα, γεννήθηκε στο Κουκούλι το 1930.

Πτυχιούχος της Ανωτάτης Εμπορικής Σχολής εγκαταστάθηκε στη Θεσ/νίκη από την δεκαετία του '60 και εργάστηκε στον τομέα Δημοσίων Έργων ως Ελεύθερος Επιχειρηματίας, αλλά και στον τουριστικό τομέα στην Ασπροβάλτα, όπου με την πολύ αξια Γιαννιώτισσα γυναίκα του την αγαπητή σε όλους Ντίνα Κωστούλα, έστησαν το ξενοδοχείο τους. Ξαν τα αποδημητικά πουλιά ο Τηλέμαχος, πανέξυπνος και πολυταξιδεμένος, έφευγε και ξαναγύρναγε στην αγαπημένη γενέθλια γη, στο Κουκούλι.

Κάτω απ' τον ιστορικό πλάτανο στο Μεσοχώρι, κάθε φορά που ερχόταν, μελίσρutos και άφταστος αφηγητής, μας «χόρταινε» με τις ιστορίες του και τα ωραία ανέκδοτα. Αλησμόνητος θα μείνει σ' όλους τους Κουκουλιώτες κι ευχόμαστε οι κόρες του και ιδιαίτερα ο γιος του ο Μιχάλης να μην ξεχάσουν το Κουκούλι. Θα τον περιμένουμε πάντα με αγάπη. Ελαφρύ ας είναι το χόμα της μακεδονικής γης που τον σκέπασε και αιώνια η μνήμη του.

Ευριπίδης Μακρής

ΝΟΡΑ ΚΥΡΙΑΖΗ

Η Νόρα σε ηλικία 30 ετών

Στις 29 Μαρτίου 2019 έφυγε οριστικά από κοντά μας η Νόρα Κυριαζή, σύζυγος του Κίμωνα. Ήταν κόρη της διδασκάλισσας **Καλλιρρόης Ρόδα** και του **Νικολάου Λάππα** από το Πάπιγκο, ο οποίος υπηρετούσε ως Νομάρχης στα Τρίκαλα, όπου και γεννήθηκε η Νόρα το 1929. Στη σκληρή περίοδο της μεταξικής δικτατορίας ο πατέρας της διώχτηκε και μεταγκαταστάθηκε με τη σύζυγο και τα τρία παιδιά τους στα Ιωάννινα. Εκεί η Νόρα τελείωσε ως αριστούχος το Γυμνάσιο Θηλέων. Κατόπιν εργάστηκε έως ότου, σε ηλικία 21 ετών, παντρεύτηκε τον Κίμωνα Κυριαζή. Απέκτησαν δυο θαυμάσιες κόρες την Κάλλυ, η οποία σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ. και την Άγγυ που αποφοίτησε από το Μαθηματικό τμήμα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Μητέρα αφοσιωμένη στα παιδιά της, παραιτήθηκε από προσωπικές φιλοδοξίες, ασχολήθηκε με την ανατροφή και την προκοπή τους και δικαίωθηκε. Κι όταν ήρθε ο γιος της Κάλλυσ και του Σπύρου, ο νεαρός Κίμωνας στη ζωή της, χαμογέλασε και πάλι μετά από ανειπώτες πίκρες που είχαν ματώσει την ψυχή της.

Εκλεπτυσμένη κυρία η Νόρα Κυριαζή, αγαπούσε την αρχαία ελληνική γλώσσα και τις τέχνες. Διάβαζε πολύ, θεωρούσε, ωστόσο ως την πολυτιμότερη υποθήκη της, την ποίηση του υποβλητικού αλεξανδρινού Κ. Καβάφη. Ας τη συντροφεύουν οι στίχοι του, τώρα που ταξίδεψε μακριά για να συναντήσει τον αγαπημένο της.

*«Ιδανικές φωνές κι αγαπημένες,
εκείνων που πεθάναν, ή εκείνων που είναι
για μας χαμένοι σαν τους πεθαμένους.
Κάποτε μες στα όνειρά μας ομιλούνε
κάποτε μες στην σκέψη τες ακούει το μυαλό.
Και με τον ήχο των για μια στιγμή επιστρέφουν
ήχοι από την πρώτη ποίηση της ζωής μας
σα μουσική, την νύχτα, μακρινή, που σβήνει...»*

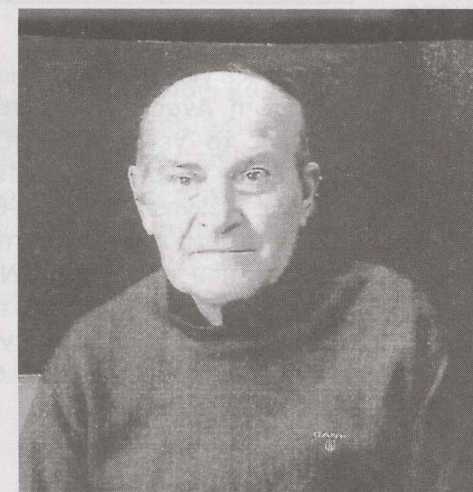
Μνημοσύνη Γιάννη Γιαννακού

Στη μνήμη του Τσεπελοβίτη ΓΙΑΝΝΗ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ, ενός ωραίου Ζαγορίσιου, φίλου του Περιοδικού μας. Με νόστο στην καρδιά του πέθανε και κηδεύτηκε στη Γερμανία πριν 5 χρόνια, την άνοιξη του 2014. Διακρίνεται στη φωτογραφία με υψωμένα χέρια και άσπρο παντελόνι. Ανάμεσα στους πανηγυριστές και τα «Τακούτσια» (Κώτσιος, Γρηγόρης, Σπύρος, Ζιούλης).

Χάρμα οφθαλμών ο χορευτής Γιάννης και ακουστική απόλαυση απ' τα «Τακούτσια» που λαλούσαν με ευχαρίστηση για να χορέψει ο Γιάννης.

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Πέθανε και κηδεύτηκε στις 15-4-19 στον Άγιο Νικόλαο Κοπάνων ο **ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ**, σε ηλικία 87 ετών. Για χρόνια μέλος του ΔΣ της ΙΛΕΖ και αρθρογράφος στο περιοδικό «Το Ζαγόρι μας», ο Σάββας άφησε ανεξίτηλη σφραγίδα προσφοράς στον τόπο μας. Στην κόρη του Ελένη και στον έγγονό του Σάββα εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Η ΙΛΕΖ στη μνήμη του πρόσφερε χρηματικό ποσό στην ΕΛΕΠΑΠ.

Το Δ.Σ. της Ι.Λ.Ε.Ζ.

Έφυγε ο Μονοδενδρίτης δάσκαλος Σάββας Θεοδώρου

Είχαμε καιρό να τον δούμε εδώ στα γραφεία μας τον αγαπημένο Σάββα Θεοδώρου. Κάπου-κάπου όμως, ενώ δεν έδινε το παρών στην εφημερίδα του –όπως αποκαλούσε πάντα τον Ηπειρωτικό Αγώνα σαν δική του εφημερίδα– τον συναντούσαμε στις στήλες του περιοδικού «Το Ζαγόρι»

και είχαμε την επαφή μαζί του μέσα από τα γραπτά του. Δεν θα ξεχάσουμε επίσης ποτέ εκείνες τις ωραίες συναθροίσεις με τον Άγγελο Κίτσο στο αγαπημένο και των δυο χωριό τους, το Μονοδένδρι. Θα τον θυμόμαστε πάντα ως τον ήσυχο συνεργάτη, τον ωραίο δάσκαλο, τον ανυστερόβουλο, τον προσδευτικό, που αγκάλιαζε με αγάπη και εκτίμηση τον σεμνό ιερωμένο τον παπά-Δημήτρη Παπακώστα, που τον αποκαλούσε συγχωριανό του, αφού ήταν για χρόνια ο ιερέας του χωριού του. Τα κείμενά του διαμάντια, η αγάπη του για τη συγγραφή τόσο μεγάλη, όσο και εκείνη με την οποία αγκάλιαζε τα παιδιά του κόσμου, τους μαθητές του, που ακόμη και σήμερα τον αναφέρουν ως παράδειγμα στα παιδιά και τα εγγόνια τους. Έφυγε ένας μεγάλος των γραμμάτων. Καλό ταξίδι, ακριβέ μας Σάββα.

ΛΟΥΚΙΑ ΤΖΑΛΛΑ
«ΗΠ. ΑΓΩΝ» 16-4-19

ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΣ
Θάνατοι

– Η **Γαλάτεια Βαζιάκα** που είχε γεννηθεί στις 26-9-1925 έφυγε από τη ζωή στις 28-3-2019. Την ευχή της και τα χρόνια της να της πάρουν οι απόγονοί της.

– Ο **Ευάγγελος Σταμούλης** που είχε γεννηθεί στις 24-3-1949 απεβίωσε στις 3-2-2019. Θερμά συλλυπητήρια.

ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΣ
Γεννήσεις

– Η **Δάφνη** και ο **Λάζαρος Κάππης** του Γιάννη και της Σοφίας απόκτησαν πρωτότοκο χαριτωμένο κοριτσάκι στις 28-2-2019 στη Θεσ/νίκη. Να ζήσει κι όλου του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

Συγχαρητήρια

– Θερμά συγχαρητήρια στην **Αγγελική Μπίτσα** που στις 27-3-2019 πήρε το πτυχίο με βαθμό λίαν καλώς από το Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης και ορκίστηκε πτυχιούχος. Καλή σταδιοδρομία. Ανθόσπαρτοι οι δρόμοι που ανοίγονται μπροστά σου. Η οικογένειά σου ήταν και θα είναι κοντά σου και θα στηρίζει τις επιλογές σου. Η γιαγιά, η θεία, οι γονείς, τ' αδέρφια και όλοι οι φίλοι, φίλες και συγγενείς.

Θάνατοι

– Ο 59χρονος **Αριστοτέλης Σιόκολος** του Νικολάου και της Κλεονίκης από την Αρίστη προδόμενος από την καρδιά του αναπαύτηκε για πάντα στις 17-1-2018 στην αγαπημένη του Αρίστη όπου έζησε τα περισσότερα χρόνια της ζωής του.

– Η 80χρονη **Σταματία χήρα Νεοπόλεμου Ρίζου**, το γένος Αριάδνης και Ιωάννη Κάππη αναπαύτηκε για πάντα στα Άνω Ραβένια στις 21-1-2019.

– Η 82χρονη **Ελένη χήρα Δημητρίου Δελμητρίου**, το γένος Καραγιάννη από Νεγράδες έφυγε απ' τη ζωή. Ανάλαφρο το Άνω Ραβενιώτικο χώμα που την σκέπασε στις 8-2-2019.

– Έφυγε απ' τη ζωή η 100χρονη πρεσβυτέρα **Λευκοθέα**, χήρα ιερέως Χρήστου **Γιάννου** από τη Χαραυγή Πωγωνίου, όπου αναπαύτηκε στις 19-2-2019. Νάχουν την ευχή της τα παιδιά της Κώστας Γιάννος και Βαρβάρα Γκερλέ, τα υπόλοιπα παιδιά της, τα εγγόνια και τα δισέγγονά της.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ**Θάνατοι**

– Πέταξε για τη γειτονιά των αγγέλων η **Αναστασία Κώστα Τσολάκη**, το γένος Βογιατζή στις 25 του Μάρτη του 2019, που είχε γεννηθεί στις 30-6-1930. Ανάλαφρο το χώμα της Θεσ/νίκης που τη σκέπασε. Να ζήσουν οι απόγονοί της να τη θυμούνται και την ευχή της να έχουν. Θερμά συλλυπητήρια σ' όλους τους συγγενείς.

ΑΡΙΣΤΗ
Γεννήσεις

– Ο **Ορέστης-Κων/νος Ζαρόπουλος** και η **Δήμητρα Γκανιάτσα** χάρισαν στον Χρήστο και στην Κάλλυ τους μια πανέμορφη αδερφούλα στις 15-2-2019. Γερή, τυχερή και χαρούμενη, ευτυχισμένη, χαμογελαστή, να ζήσει κι όλου του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

Θάνατοι

– Η **Πέτσα Σταυρούλα** που γεννήθηκε στις 8-6-1924 πέθανε στις 12-2-2019 και κηδεύτηκε στο χωριό της.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ
Γεννήσεις

– Ο **Δημήτρης Τσαπάρης** και η **Βασιλική Καρθούνη** απόκτησαν κοριτσάκι στις 22-3-2019. Γερές και τυχερές οι εγγονούλες της Ελένης και του Κώστα Τσαπάρη, αλλά και του ζεύγους Βαγγέλη Καρθούνη καθώς και της Βάσως και του Παύλου Ψήνα. Να μεγαλώσουν με υγεία!

ΒΩΒΟΥΣΑ
Θάνατοι

– Ο **Δρούγιας Αθανάσιος** που γεννήθηκε στις 9-1-1935 πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα στις 25-2-2019.

– Ο **Γεωργίου Κων/νος** του Ιωάννη που γεννήθηκε στις 20-4-1925 πέθανε στις 26-2-2019.

ΒΙΤΣΑ
Θάνατοι

– Έφυγε από τη ζωή η 79χρονη **Χαρίκλεια Βασδέκη!** Ανάλαφρο το Γιαννιώτικο χώμα που τη σκέπασε την Τετάρτη 20-2-2019. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

– Η **Σκευή Ανθούλα** που γεννήθηκε το 1931 πέθανε στις 28-2-2019 και κηδεύτηκε στα Γιάννενα.

ΔΕΜΑΤΙ
Θάνατοι

– Η **Αλεξάνδρα Τσίκουρα** που είχε γεννηθεί το 1924 αναπαύτηκε για πάντα στο χωριό της στις 28-1-2019! Να έχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της.

ΔΙΚΟΡΦΟ
Θάνατοι

– Ο **Ηλίας Δούκας** που είχε γεννηθεί στις 7-7-1953 απεβίωσε. Ανάλαφρο το χώμα της Αττικής γης που τον σκέπασε.

Συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

ΔΙΛΟΦΟ
Θάνατοι

– Ο **Θωμάς Μακρυγιώργος** σύζυγος Καίτης Παληού απεβίωσε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στην Λευκάδα το Μάρτιο του 2019.

ΕΛΑΤΗ
Γεννήσεις

– Ο **Απόστολος Θεοχάρους** και η **Αλεξάνδρα Πραμανιώτη** απόκτησαν αγόρι στις 14-1-2019. Να τους ζήσει με υγεία, χαρά και ευτυχία!

ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ
Θάνατοι

– Ο **Βλαχιώτης Δημήτριος** του Γεωργίου που γεννήθηκε στις 20-8-1924 πέθανε στην Αθήνα.

ΗΛΙΟΧΩΡΙ
Θάνατοι

– Ανάλαφρο το γιαννιώτικο χώμα που σκέπασε την 94χρονη **Σοφία Γιαννακού**. Να ζήσουν οι απόγονοί της, την ευχή της να έχουν και τα χρόνια της να πάρουν. Κηδεύτηκε στα Γιάννενα στις 23-3-2019.

– Η **Βακάρου Ροζίτα** που γεννήθηκε στις 22-2-1932 πέθανε στις 23-2-2019.

– Ο **Κοτοσπύρης Νικόλαος** που γεννήθηκε το 1940 πέθανε στις 27-2-2019 και κηδεύτηκε στο χωριό του.

ΚΑΛΟΥΤΑ
Θάνατοι

– Η **Τενοπούλου Κλειώ** που γεννήθηκε την 1-3-1936 πέθανε στις 27-3-2019 και κηδεύτηκε στην Καλουτά.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ
Θάνατοι

– Η 94χρονη **Αγγελική Τζαλμακλή-Χατζηγιάννη** αναπαύτηκε τη Δευτέρα 18/3/2019 στον Άγιο Νικόλαο Κοπάνων.

ΚΑΡΥΕΣ
Θάνατοι

– Η **Μαντήλα Αγγελική** που γεννήθηκε στις 29-8-1928 απεβίωσε στα Γιάννενα στις 8-4-2019 και κηδεύτηκε στις Καρυές.
– Η **Λώλη Παναγιώτα** που γεννήθηκε στις 7-4-1926 πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό της στις 25-3-2019.

ΚΗΠΟΙ
Γεννήσεις

– Ο **Δέρβας Ιωάννης** και η **Πλούμπη Παρασκευή** απόκτησαν κοριτσάκι στις 19-2-2019. Να τους ζήσει με υγεία.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ
Θάνατοι

– Στις 25-2-2019 έγινε η κηδεία του συνταξιούχου Δημοτικού υπαλλήλου **Πέτρου Βακάμη** του Δημητρίου. Θερμά συλλυπητήρια.

ΛΑΪΣΤΑ
Θάνατοι

– Ο **Φίλιππος Παπαρούνας** 76 χρόνων πέθανε και κηδεύτηκε στις 3-4-2019 στην Ελεούσα.

ΜΑΝΑΣΣΗΣ
Θάνατοι

– Ο **Καρράς Στέφανος** που γεννήθηκε στις 9/9/1931 πέθανε στις 18/3/2019 και κηδεύτηκε στο χωριό του.

ΜΗΛΙΟΤΑΔΕΣ
Θάνατοι

– Πάνδημη έγινε η κηδεία της 95χρονης **Αλεξάνδρας Τσίκουρα** στις 31/1/2019 στους Μηλιωτάδες. Να ζήσουν οι απόγονοί της, την ευχή της να έχουν και τα χρόνια της να πάρουν.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ
Γεννήσεις

– Ο **Ζαρκάδας Ελευθέριος** και η **Σοφία Παππά** χάρισαν στις διδυμούλες τους ένα υγιέστατο αδερφάκι στις 8-3-2019. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

ΠΕΤΡΑ
Θάνατοι

– Ο **Αναστάσιος Στάθης** που γεννήθηκε στις 14-2-1942 πέθανε στις 26-3-2019 και κηδεύτηκε στο Βύρωνα Αττικής.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ**ΣΚΑΜΝΕΛΙ****Γεννήσεις**

– Ο **Γιώργος Τσουμάνης** και η **Ζωή Χασιώνη** απόκτησαν κοριτσάκι στις 22-2-2019. Να τους ζήσει γερή και τυχερή.

– Ο **Καρθούνης Δημήτριος** και η **Δημουλά Μαρία** απέκτησαν κορίτσι στις 6-3-2019. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

Θάνατοι

– Η **Τζιάσιου Ευαγγελία** χήρα Αριστοφάνη γεννήθηκε το 1928 και πέθανε στις 24-3-2019 και κηδεύτηκε στο χωριό.

ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΙ**Γεννήσεις**

– Ο **Αλκιβιάδης Ιγνατιάδης** και η **Ευδοκία Θεοδόση** απόκτησαν πρωτότοκο κοριτσάκι στις 22-3-2019. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

Επιμέλεια:

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ**Θάνατοι**

– Απεβίωσε πλήρης ημερών η **Κική Σκουτέρη-Δίντσογλου**. Η μόνη απόγονος του Ηπειρώτη Λύσανδρου Σκουτέρη, πρόσφερε στο Δήμο Κομοτηνής επί εποχής του αείμνηστου Δημάρχου Παπαδριέλλη, την ιστορική οικία της οικογενείας της, όπου στεγάζεται σήμερα το «Θρακικό Εθνολογικό και Πολιτιστικό Μουσείο Κομοτηνής και Θράκης» και για το λόγο αυτό ο τότε Δήμαρχος Κομοτηνής την ανακήρυξε ως «Τοπική Ευεργετία» του Δήμου Κομοτηνής το 1997.

Το έτος 2004 ο δήμαρχος Κομοτηνής Αναστάσιος Βαβατσικλής την τίμησε ανακηρύσσοντάς την ως «Επίτιμο μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου» του Δήμου Κομοτηνής, αναγνωρίζοντας στο πρόσωπό της την μεγάλη προσφορά της οικογενείας της στον τόπο.

Η κηδεία της έγινε την Τετάρτη 10 Απριλίου στις 2.30 το μεσημέρι στον Καθεδρικό Ναό Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Κομοτηνής.

Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπραγγέλων

ΒΙΤΣΑ
Θάνατοι

– Στις 16 Μαρτίου πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο συνταξιούχος καθηγητής **Μιχάλης Βασδέκης** ετών 72, γιος του Αναστάσιου Βασδέκη από τη Βίτσα και της Αντιγόνης Βαλαούρα από τα Κάτω Σουδενά. Στη σύζυγό του, τ' αδέρφια του κι όλους τους συγγενείς του θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΠΕΝΘΗ**Στη Χαρίκλεια**
Εξαρχοπούλου

– Γρήγορα κι απρόσμενα έφυγε από κοντά μας η Χαρίκλεια. Κόρη του δασκάλου Εξαρχοπούλου από το Βρυσοχώρι και γυναίκα του Κίμωνα Βασδέκη από τη Βίτσα. Για μένα συμμαθήτρια στο γυμνάσιο, συσπουδάστρια στην Ακαδημία, συνάδελφος και φίλη αγαπημένη χορταίναμε κουβέντα όταν ανταμώναμε.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που σε σκέπασε καλή μου.

Ελένη Δούβλη

ΒΟΒΟΥΣΑ
Θάνατοι

– Την Τρίτη 9 Απριλίου κηδεύτηκε στο χωριό της η **Σουλτάνα Μιχ. Βραζιτούλη** 87 ετών. Στα παιδιά της, τα εγγόνια της και όλους τους συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΔΙΚΟΡΦΟ
Θάνατοι

– Πέταξε για τη γειτονιά των Αγγέλων η **Γεωργία Παπαγιαννοπούλου Μάνου**, κόρη του Ανδρέα και της Άρτεμις, σε ηλικία 53 ετών.

Πάνδημη έγινε η κηδεία της στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Κοπάνων στις 7/3/2019.

Στην χαροκαμένη της μητέρα Άρτεμι, στο σύζυγό της Γιάννη, στα παιδιά της Άννα και Δημήτρη, στον αδερφό της Δημήτρη και σ' όλους τους συγγενείς της τα πιο θερμά και ειλικρινή μας συλλυπητήρια.

Οικογένεια

Γιάννη και Ρούλας Ευθυμίου

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ
Γεννήσεις

– Ο **Νικόλαος Καρπούζης**, γιος του Χαρίτου και η γυναίκα του **Αλίκη**, απέκτησαν το πρώτο τους παιδί. Και η αγαπητή Μαριούλα το πρώτο της «δίδυνο».

Να τους ζήσει γερός κι ευλογημένος.

Ελένη Δούβλη

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ
Θάνατοι

– Ο συγχαριανός μας **Ευάγγελος Δόδας** και μόνιμος κάτοικος του χωριού μας, πέθανε σε ηλικία 73 ετών και κηδεύτηκε στον Άγιο Δημήτριο στο κοιμητήριό μας στις 17/2/19.

Απέκτησε τρία παιδιά με τη σύζυγό του Σεβαστή και εργαζόταν ως δασεργάτης σε όλα του τα χρόνια.

Διετέλεσε επί σειρά ετών πρόεδρος του συνεταιρισμού. Η απουσία του είναι πολύ αισθητή ανάμεσα στους χωριανούς. Του ευχόμαστε καλή ανάπαυση και θερμά συλλυπητήρια στους δικούς του.

Πολιτιστικός Σύλλογος Καβαλλαρίου

ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΕΝΑ
(ΚΑΛΠΑΚΙ)
Θάνατοι

– Στις 5 Μαρτίου 2019 πέθανε και κηδεύτηκε στα Κάτω Σουδενά όπου είχε γεννηθεί ο **Γιάννης Γόγολος**, γιος του Δημητρίου Γόγολου και της Αριάδνης Βασιλείου σε ηλικία 77 ετών. Στη σύζυγό του, τα παιδιά του, τ' αδέρφια του και όλους τους συγγενείς του θερμά συλλυπητήρια.

Β.Τ.

«Το Ζαγόρι μας»

– Στις 7 του περασμένου Γενάρη πέθανε στο Γηροκομείο Ιωαννίνων και κηδεύτηκε στο χωριό της η **Κλεοπάτρα Γεωργίου Κάσκα** πλήρης ημερών, πρωτοεξάδερφη του δικού μας Στέφανου Γαλανόπουλου, τον οποίο συλλυπούμεθα μαζί με όλους τους συγγενείς της.

«Το Ζαγόρι μας»

Β.Τ.

ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ
Συγχαρητήρια

– Εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια στον Προέδρου μας κ. Βασίλη Τζιόβα, ο οποίος έλαβε επάξια το πτυχίο του από το Τμήμα Τοπογράφων Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής Θεσσαλονίκης.

Ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Το Δ.Σ. της Ι.Λ.Ε.Ζ.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ
Θάνατοι

– Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα η **Γκοδίμη Φρόσω** από το Μονοδένδρι Ζαγορίου.

Στους δικούς της θερμά και ειλικρινή συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ
Θάνατοι

– Την 1η Μαρτίου από ατύχημα έχασε τη ζωή του ενώ κυνηγούσε στο χωριό του τη Λίπα ο συνταξιούχος αστυνομικός **Θανάσης Πανούσης** 59 ετών γαμπρός στο Τσεπέλοβο, σύζυγος της Ελένης Δέμκα.

Στη σύζυγό του, στα παιδιά του, στο φίλο μας πεθερό του Γιώργο Δέμκα και σ' όλους τους συγγενείς, θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ
Γεννήσεις

– Ο παπα-Νίκος **Κατσούρας** έγινε παππούς. Ο γιος του **Παναγιώτης** και η **Αργυρώ Γιασεφάκη** απέκτησαν πρωτότοκο κοριτσάκι. Να τους ζήσει η μικρούλα, να είναι τυχερή και καλόγνημη.

Χαρά Παπαδοπούλου

Θάνατοι

– Πέθανε και κηδεύτηκε στις 30-3-19 στον Άγιο Νικόλαο Κοπάνων η **Ελεωνόρα Κυριαζή** ετών 89. Σύζυγος του ιδρυτού του περιοδικού μας ΚΙΜΩΝΑ ΚΥΡΙΑΖΗ στον οποίο θα μεταφέρει τα νέα που διατρέχουν το Ζαγόρι. Ζαγορεία και η ίδια απ' το Πάπιγκο έτρεφε την ίδια αγάπη και την ίδια αγωνία για το Ζαγόρι, όπως και ο Κίμωνας. Στην κόρη της Κάλλυ και τον εγγονό της Κίμωνα τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Το Δ.Σ. της Ι.Λ.Ε.Ζ.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΡΙΣΤΗ

– Στη μνήμη της **Σταυρού-
λας Πέτσα** αντί στεφάνου έδω-
σαν χρηματικά ποσά στον Ι. Ν.
Κοιμήσεως της Θεοτόκου:

– Ο γιός της Δημήτρης Πέ-
τσας

– Οι οικογένειες: Άρη Ζώνη,
Αριστούλας και Αντιγόνης Ζώνη,
Σπύρου και Χρυσάνθης Πετρά-
κη, Νικολάου και Πάτρας Πε-
τράχη, Γεωργίου Σπυροπούλου,
Ελευθερίου Τάγκα, Αύρας και
Ανδρέα Οικονόμου, Χρυσοστό-
μου και Αλεξάνδρας Νικολαΐδη

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή
ευχαριστεί

ΒΙΤΣΑ

– Στη μνήμη **Χαρίκλειας
Βασδέκη** η οικογένεια **Θεοδώ-
ρου και Άννας Τσακαλίδη-Βασ-
δέκη** προσέφεραν χρηματικό
ποσόν για τις ανάγκες του
Ιερού Ναού Κοιμήσεως Θεοτό-
κου Κάτω Βίτσας.

– Στη μνήμη **Αλκιβιάδη Σάρ-
ρου** η οικογένεια **Κων/νου
Κατσαδήμα** προσέφερε χρημα-
τικό ποσό γιά τις ανάγκες του
Ιερού Ναού Κοιμήσεως Θεοτό-
κου Κάτω Βίτσας.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή
ευχαριστεί

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

– **Ελένη Θεοδώ-
ρου** 100 ευρώ στη μνήμη του
αγαπημένου της πατέρα
Σάββα Θεοδώρου.

– **Κούρτης Νικόλαος** 30
ευρώ.

– **Παπακώστα-Φίλου Μαί-
ρη** 20 ευρώ.

– **Τσορμπατζίδου Βασιλι-
κή** 70 ευρώ.

– **Καίτη Πέτσα** 20 ευρώ
στη μνήμη **Σταυρούλας Πέ-
τσα.**

– **Τσακολογιάννη Γαλά-
τεια** 50 ευρώ στη μνήμη του
Λαμπρίδη Βασίλη.

Θερμές ευχαριστίες.

«Το Ζαγόρι μας»

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 150

Γιαννακού Μάργκοτ

ΕΥΡΩ 100

Στέφα Ευανθία

Βούρης Ζήσης

Μιχαήλ Άρης

ΕΥΡΩ 60

Βούρδας Χρήστος

Τσούκαλη Ελευθερία

Τσέπη-Ζωμβούλη Ολυμπία

Μπαλοδήμος Διονύσιος

Καλομοίρος Νικόλαος

Στεργιοπούλου Ξενία

Κοντούρης Ξενοφών

ΕΥΡΩ 50

Μασσαλά Πιπίτσα

Παπαληθεία Έλλη

Κατσαδήμας Κων/νος

Ντάκουλα Ηλέκτρα

Καψάλης Φωκίων

Καρακώστας Κων/νος

Κουντούρης Γεώργιος

Φαρμάκη Παρασκευή

ΕΥΡΩ 40

Καψάλης Ξενοφών του Λαζά-
ρου

Λαμπρίδης Δημήτριος

ΕΥΡΩ 30

Καλογήρου Γεώργιος

Δερέκα Ελένη

Γατσέλου Παναγιώτα

Νιτσόπουλος Βασίλειος

Νιτσόπουλος Στέφανος

Κοματσέλη Λούλα

Κοματσέλη Στέλλα

Στεφοπούλου-Βλαχοπούλου

Ισμήνη

Τσουμάνης Κων. του Σπύρου

Οικονόμου-Δώρου Ταρσίτσα

Πούρλη Μαρία

Γαραντζιώτη Άννα

Κομπάρος Μάκης

Παπαχρήστου Ιωάννης

Σταθάτου Φερενίκη

Βαρζώκα Αγγελική

Λιόγκα-Σακκά Βούλα

Ρέντζου Σταυρούλα

Μπισδάκη Όλγα

Παπακώστα-Φίλου Μαίρη

Θεοδωρίκα Ανδρονίκη

Ντιναλέξης Αλέξιος

Βαταβάλης Ανδρέας

Ρούντας Γεώργιος

Τσιμή Αφροδίτη

Φερεντίνος Κοσμάς

Παπαρούσης Χριστόδουλος

Κατσαρού-Παπαδοπούλου

Χαρά

Παπαδημητρίου Χριστόδου-
λος

Ζήση Ελένη

Ζήσης Γεώργιος

Παγούνη-Χρυστικοπούλου

Βασιλική

Πιτσιλού Χριστίνα

Λάζου Ναυσικά

Δούβλης Πέτρος

Μητσιμάρη Αδαμαντία

Βαταβάλη-Μάντζιου Μαίρη

Τσουμάνης Δημήτριος

Μπουνόβας Χάρης

Μουτσόπουλος Αδαμάντιος

Τριανταφύλλου Πασχάλης

Κεκρίδου Κλεονίκη

Χασιώτη Βασιλική

Δώδου-Μαργαρίτη Αμαλία

Γκρουΐδου Ευτυχία

Πέτσα Καίτη

Κουμπής Γεώργιος

Βαραδίνης Δημήτριος

Μουτσοπούλου Άννα

Παπαστύλου Σοφία

Καζαντζή Γλυκερία

Γαλανόπουλος Θεόδωρος

Γαλανοπούλου Ελεονώρα

Κοκορδάτος Παύλος

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Παρακαλούμε τους συνδρομητές και αναγνώστες
μας, κείμενά τους προς δημοσίευση στο περιοδικό να
κατατίθενται ή να στέλνονται απ' ευθείας στα γραφεία
μας και όχι στο τυπογραφείο, ώστε η Συντακτική Επι-
τροπή να μπορεί να υπολογίζει τον κάθε φορά διαθέ-
σιμο χώρο των λίγων πια σελίδων του. Αλλιώς δεν θα
δημοσιεύονται.

Ευχαριστούμε!!

Η Συντακτική Επιτροπή

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:

ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

ΕΤΟΣ 1978

★

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ

ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΟΣ

ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

Πρόεδρος

ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Α' Αντιπρόεδρος

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ

Γεν. Γραμματέας

ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ταμίας

ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Έφορος Εκδηλώσεων

ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Μέλος

Αριστίνοη μέλη:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ- ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Πρόεδρος

ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ

Μέλος

ΚΑΜΠΙΛΕΤΣΑΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίμα 4 Ιωάννινα 454 44

και στο Μυροπολείο

ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λορδου Βύρωνος 21

Τηλ. 26510 26266

Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ

Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ

Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέση)

Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845

Ιωάννινα 454 44